Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-hээ гарана | № 173 (14284) | 1976 оной июлиин 23, пятница | Сэн 2 мүнгэн

Минии табан жэл — минии арга боломжо

hАНАhАНДАА ХҮРЭГДЭХЭ

Хүнэй ажабайдалда хүлеэгдээгүй хубилалта хүрэжэ ерэдэг. Би мүнөө оёдолшон болохоб гэжэ hанахэегүй ябааб. Сэлэнгын аймагай өөрынгөө түрэл совхоздо hаалишаар хүдэлжэ байhанаа. Хяагтын аймаг нүүжэ ерээ бэлэйб. Хабасаганайнгаа дурадхалаар трикотажна фабрикада орожо, оёдолшоной hургуули гараа hэм. Тэрэ гэhээр гурбан жэл үнгэршэбэ. Энэ үе соо яhала дүй дүршэлтэй болооб. Өөрымни онсо шадабари гэжэ хэлэхэеэ hанана бэшэб. Намане анхан оёдолдо hургаhан Анна Ивановна Хандабаева, мүнөө цехэймнай хүтэлбэрилэгшэ байhан Светлана Бадмажаповна Доржиевагэгшэдэй үзүүлhэн нүлөө туhатай байха.

Бригададамнай 26 оёдолшон тоологдоно. Барандаа үнинэй хүдэлжэ байhан дүршэл ехэтэй, дээрэ гарай оёдолшод юм. Түрэл партиимнай XXV съезд айхабтар зорилгонуудые коллектив бүхэнэй урда табинхай. Л. И. Брежнев XXV съезд дээрэ продукциин шанар hайжаруулха, зүйлнүүдынь олошоруулха талаар айхабтар ехэ арга боломжонууд бии гэжэ тэмдэглэhэн байха юм. Энэ шадабариень хараа болгон, үдэр бүриингөө түсэбые 136 процентhээ бага бэшэ, шанар hайнтайгаар дүүргэхэ гэhэн социалис уялга абаа бэлэйб. Түсэбөө дүүргэлтынь hара бүреэрнь абажа харая. Январь hарада 137 процент, февральда — 154, мартда — 175, апрельдэ — 204, майда — 228 процент хүрэтэр дүүргэжэ шадаа hэм. Бүхы арга боломжоёо хаража үзөөд, **табан жэлэйнгээ түсэб гурбан жэл найма hара соо дүүргэхэ уялга абааб.** Гадна байгша онойнгоо түсэб август hара соо дүүргэхэ социалис уялгатайб. Энэ уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ байhандаа hэжэг түрэнэгүйб. Ямар онол арга ажал хүдэлмэридөө хэрэглэжэ, хайшан гээд иимэ амжалта туйланабиб гэжэ уншагшадтай hанал бодолоо хубаалдаха дуран хүрэнэ.

Бидэнэр коллективээрээ Саратовска арга методээр хүдэлхэ гэлсэhэн байгаабди. Тиигэжэ продукциин голодоhогүйгөөр, эрхим hайн шанартайгаар үдэр бүри тушаадаг заншалтайб. Эндэ хэдэн жэл хүдэлжэ олоhон дүршэлни яаха аргагүй туhатай байшоо. Мүнөө манай фабрикын хүдэлмэришэд львовойхидой комплексно арга методээр хүдэлхэ үүсхэлые дэмжээд, гараха жэлhээ эхилжэ ажал хүдэлмэридөө нэбтэрүүлжэ эхилхэ түсэбтэй.

Манай оёдолой цех энэ жэлhээ гол түлэб сэбэр нооhоор оёгдоhон хубсаhа хүн зондо бэлэглэдэг болоо. Эхэнэрнүүдэй болон спортивна нооhон костюм, угалзатуулан оёгдоhон үхибүүдэй, эхэнэрнүүдэй үмдэхэ бэшэшье хубсаhан нэхэгдэнэ. Урдань захагүй спортивна костюм, угалзатуулан шэмэглэгдээгүй нооhон элдэб хубсаhанууд оёгдодог hаа, цехэймнай технологи шэнэдхэгдэжэ, зоной эрилтын ехэ болоходо, тэдэнэй хүсэлые бэелүүлхэ зорилго гараа hэн. Теэдшье совет хүнэй эрилтын үдэр бүхэндэ ургажа байhаниинь хэндэшье мэдээжэ ааб даа. Үнэтэй сэнтэй нооhон хубсаhа оёходоо, голодоhо яашье гаргажа болохогүй. Энээние коллективэймнай хүн бүхэн бүхөөр хадуунхай. Тиимэhээ бишье хүдэлмэриингөө шанарые улам hайжаруулха, хэрэглэгшэдтэ, тэдэнэй эрилтэнүүдтэ бүри ехэ анхарал хандуулхые оролдожо байдагби. Гадна хүдэлмэриингөө сагые зүбөөр хубаарилха гээшэ шухала. Би гурбан ондоо машина дээрэ хүдэлдэгби. Түрүүшээр хубсаhа хүбөөлдэг, hүүлээрнь бүтүүнүүдые хээд, шагтануудые хададагби. Иимэ мэргэжэлдэ гурбан hарын туршада hураа hэм. Гурбан хүнэй хэхэ хүдэлмэрине саг соонь бүтээжэ шададагтаа урмашадагби. Мүн хэн нэгэнэй үбдэхэдэ, заримдаа тэдэнине халахадашье таарамжатай юм.

Яажа сагаа алманабиб? Хүдэлмэриин эхилхэhээ холо урид ерэжэ, оёхо юумэеэ бэлэн болгодогби. Тэдэнээ дүтэ абаад, оёходо холо бэшэ зайда табидаг заншалтайб. Тиихэдэ гансаханшье минута хиидэ халгдахагүй. Мүн хэhэн ажалдаа hурамал, түргэн бушуу байха ёhотой юм ааб даа. Энэ хүн бүхэнэй шадабариhаа болохо болоно бшуу.

Манай фабрикада «КЛК-3» гэжэ машина цех соо хүдэлдэг болонхой. Энэ машина оёдолоймной цехтэй сэхэ холбоотой юм. Юуб гэхэдэ, тус машина бүд нэхэдэг бэшэ станогуудта орходоо, гурба дахин бүтээсэ ехэтэй. Тиимэhээ эд бараагаар дутамаггүй, ажал хүдэлмэримнай hаатабаригүй болонхой. Сагай ошохо тума шэнэ шэнэ түхеэрэлгэнүүдэй ашаглалгада орожо, хүнэй ажалые хүнгэдхэжэ үгэдэгтэнь урмашангүй байхын аргагүй.

Хүдэлhэн энэ үе соогоо өөрынгөө дүй дүршэлдэ хэдэн залуу оёдолшониие hургажа гаргааб. hүүлэй үедэ Люба Рагозинская Таня Маркова хоёрые hургаа hэм. Хоюулан амжалтатай hайнаар Хоронхойн ГПТУ түгэсхөөд, манай оёдолой цехтэ хүдэлхэ зуураа, үдэрэйнгөө даабарине дүүргэжэ байдаг.

Хүдэлхынгөө хажуугаар үдэшын hургуулида hуралсадагби. Энэ жэлдэ арбан класс дүүргээб. Хойто жэл технологическа институтда оролсожо, заочноор hураха хүсэлэнтэйб.

Би цехэй комсомолой эхин органдизациин секретаряар хүдэлнэб. Хамта 14 комсомол хүбүүд, басагад тоологдоно. Тэдэнэр олониитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг байха юм. Олонхидынь уран hайханай коллективэй гэшүүд, ажалай түрүүшүүл байна. Фабрикынгаа талмай дээрэ эртэ хабарhаа эхилжэ, набшаhата модо тарилсаhан, ленинскэ субботнигуудта хабаадалсаhан, элидхэл, хөөрэлдөө үнгэргэhэн байна. Гадна оёдолоингоо цехые ходо сэбэр арюун байлгаха эдэбхи үүсхэл гаргаhан юм. Ямаршье хэмжээ ябуулга абахадаа, ажал хүдэлмэри хэхэдээ цехэйнгээ комсомолой комитет дээрэ зүбшэн хэлсэжэ үзэдэгбди. Энэмнай хэзээдэ ашатай туhатай байдаг юм.

Арга боломжоёо алишье талаhаань хаража үзөөд, абаhан социалис уялгаяа түгэс дүүргэжэ шадаха байhанаа үнэн зүрхэнhөө мэдүүлхэ хүсэл түрэнэ.

Т. МАРХАЕВА.
Хяагтын трикотажна фабрикын оёдолшон.

ШЭНЭ ТАБАН ЖЭЛЭЙ АЛХАМУУД

БУРЯАДАЙ АССР-эй АРАДАЙ АЖАХЫЕ 1976 ОНОЙ ТҮРҮҮШЫН ХАХАД ЖЭЛДЭ ХҮГЖӨӨХЭ ГҮРЭНЭЙ ТҮСЭБЭЙ ДҮҮРГЭЛТЫН ДҮНГҮҮД ТУХАЙ

ПРОМЫШЛЕННОСТЬ

1976 оной түрүүшын хахад жэлэй турша соо республикын промышленность продукци худалдаха гүрэнэй түсэб 101 процент дүүргээ.

Үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхитэй сасуулбал, промышленна үйлэдбэриин хэмжээн 0,8 процент ехэ болоо. «Бурятпромстройматериалы» гэжэ нэгэдэлhээ бэшэ Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй бүхы министерствэнүүд болон управленинүүд продукци худалдаха гүрэнэй түсэб дүүргээ.

Республикын Министрнүүдэй Соведэй мэдэлдэ байдаг предприятинуудай талаар продукци худалдаха гүрэнэй түсэб 100,8 процент дүүргэгдээ, продукци үйлэдбэрилгын хэмжээн 6 процентээр ургаа, ажалай бүтээсэ 4 процентээр дээшэлээ.

Республикын 19 районуудай 16 районуудынь продукци худалдаха түсэбөө дүүргээ. Бэшүүрэй, Мухар-Шэбэрэй, Хоринон аймагууд хахад жэлэйнгээ түсэб дүүргээгүй.

Зарим министерствэнүүдэй, үйлэдбэриин нэгэдэлнүүдэй, управлениин болон томо предприятинуудай талаар продукци худалдалгын түсэбэй дүүргэлтэ, промышленностьдахи үйлэдбэриин ургалтын болон ажалай бүтээсын темп иимэ тоонуудаар тайлбарилагдана:

	1976 оной 1 хахад жэлдэ продукци худалдаха түсэбэй дүүргэлтэ проц.	1976 оной 1 хахад жэл 1975 оной 1 хахад жэлэйхидэ (проц.): үйлэдбэриин хэмжээн	ажалай бүтээсэ
«Бурятэнерго» гэжэ районно управлени	101	96	58
Бага-Холбоолжоной нүүрhэнэй уурхай	102	86	82
Зэдын комбинат	103	107	103
«Электромашина» завод	99,0	110	106
«Теплоприбор» завод	104	100.1	104
Хүүргын түмэр хэрэгсэлнүүдэй завод	101	133	119
Локомотив-вагон заhабарилгын завод	100,7	105	104
Тимлюйн цементын завод	100.4	102	102
Тимлюйн асбоцем-хэрэгсэлнүүдэй завод	100,7	102	103
Сэлэнгын целлюлозо-картоной комбинат	101	151	131
«Забайкаллес» гэжэ модо бэлэдхэлгын Буряадай үйлэдбэриин нэгэдэл	103	104	106
«Буржелезобетон» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэл	100.1	102	104
Буряадай мяханай промышленностиин үйлэдбэриин нэгэдэл	100,2	76	81
hүнэй промышленностиин Буряадай республикын үйлэдбэриин нэгэдэл	100,8	90	92
Нарин сэмбын комбинат	100,3	103	104
Шэлэй завод	102	113	114
Байгалай загаhанай промышленна трест (Буряадай АССР-тэ)	112	99,0	102
«Россельхозтехникэ» нэгэдэл	105	108	107
Талха, хилээмэнэй продуктнуудай управлени	102	89	88
Хэблэлэй, полиграфиин ба номой худалдаа наймаанай хэрэгүүдэй талаар управлени	103	103	103
Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй министерствэнүүдэй ба управленинүүдэй промышленность	101	106	104
тэрэ тоодо:			
Нютагай промышленностиин министерство	100,8	106	105
Эдеэ хоолой промышленностиин министерство	102	107	106
Түлишын промышленностиин управлени	100,4	106	107
«Бурятпромстройматериалы» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэл	94	94	92
Ой модоной ажахын министерство	100,9	110	102

Промышленна продукциин шухалын шухала зүйлнүүд эды шэнээнээр үйлэдбэрилэгдөө:

	1976 оной 1 хахад жэлдэ үйлэдбэрилhэниинь	1976 оной 1 хахад жэл 1975 оной 1 хахад жэлдэ орходоо процентээр
Ниитэ хэрэглэмжын электростанцинуудай үйлэдбэрилhэн электрын элшэ хүсэн — миллион киловатт-часаар	531	87
Нүүрhэн — мянган тонноор	798	105
Переменнэ тогой электродвигательнүүд	3784	116
Приборнууд, автоматизацилгын хэрэгсэлнүүд ба тэдээнэй запасной частьнууд — мянган түхэригөөр	4448	100
Барилгын түмэр хэрэгсэлнүүд — мянган тонноор	13,0	153
Хэрэглэмжын модон (хамhабариин предприятинуудгүйгөөр) — нягта мянган кубометрээр	1790,4	98
Хюрөөдэмэл материалнууд (хамhабариин предприятинуудгүйгөөр) — мянган кубометрээр	540,3	100
Целлюлозо (шанагдаhан) — мянган тонноор	44,4	155
Картон — мянган тонноор	26,9	5,2 дахин
Хабсаргагдамал түмэр-бетон хэрэгсэлнүүд ба детальнууд (хамhабариин предприятинуудгүйгөөр) — мянган кубометрээр	101,3	116
Барилгын хирпиисэ — миллионоор	55,5	93
Шифер — миллион хабтагайгаар	115,9	102
Сонхын шэл — миллион дүрбэлжэн метрээр. Бодотоор тоолоходо	8,1	112
Ноохон бүд — мянган дүрбэлжэн метрээр	1215	102
Угаагдаhан ноохон — мянган тонноор	10,3	99,7
Дотор хубсаhанай трикотаж — мянгаадаар	1065	112
Гадар хубсаhанай трикотаж — мянгаадаар	646	98
Оёмол зүйлнүүд — миллион түхэригөөр	16.4	104
Мяхан (1-дэхи категориин субпродуктнуудые оруулалсан) гүрэнэй нөөсын түүхэй эдhээ — мянган тонноор	6,1	73
hайхан hүнэй продукцине гүрэнэй нөөсын түүхэй эдhээ абтаhан hүндэ оруулхада — мянган тонноор	29,3	92
Хилээмэн ба хилээмэ-бүүлхын зүйл — мянган тонноор	33,3	100,6
Кондитерска зүйл — мянган тонноор	7,6	102
Макароной зүйл — мянган тонноор	2,8	107
Хубсаhа угаадаг машинанууд — мянгаадаар	73,2	106
Мебель — миллион түхэригөөр	6,0	106
Соёлой-ажаhуудалай хэрэглэмжын ба ажахын хэрэгсэлэй эд бараан — миллион түхэригөөр	16.3	107

Нэгэдэхи хахад жэлэй түсэбhөө гадуур 11 миллион киловатт-час электрын элшэ хүсэн, 100 киловатт ба дээшэшье хүсэтэй переменнэ тогой 34 электродвигатель үйлэдбэрилэгдөө, 52 мянган нягта кубическа метр хэрэглэмжын модоч ба түлеэн шэрэгдээ, 40,5 мянган кубометр хюрөөдэмэл материалнууд үйлэдбэрилэгдөө, 900 мянган хабтагай шифер, 237 мянган түхэригэй оёдолой промышленностиин продукци, худалдагдаха 466 тонно загаhанай эдеэ хоолой продукци, 119 тонно малай тоhон болон зарим тэды бусад продукци үйлэдбэрилэгдөө.

(Түгэсхэлынь 3-дахи нюурта).

ТАСС ШЭНЭ hОНИН

ТАРЯАНАЙ ПОЛИ ДЭЭРЭХИ ЧАС БҮХЭН ҮНЭТЭЙ

Хүдөө нютагуудай ажалшад ороной солото механизаторнуудай уряае дэмжэн, техникэеэ үндэр бүтээсэтэйгээр ашаглаха, таряагаа түргэнөөр, гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряахые оролдоно.

Кубаниин таряашад 1 миллион 300 мянга үлүүтэй гектар намарай таряа хадажа, баалнууд болгоод, миллион шахуу гектарай орооhо сохижо абаад байна. Мүнөө 25 мянга гаран агрегат намарай шэниисэ хуряажа байнхай. Эдэнэр хоёр халаагаар хүдэлмэрилнэ. Курганска районой «Октябрьский» совхозой механизатор В. Турков «Колос» комбайнаар үдэр бүри 800—1000 центнер таряа сохино. Хуряалгын эхилhэнhээ хойшо зургаа мянга гаран центнер шэниисэ хуряажа тушааба.

Узбекистанда намарай залаата таряан хуряагдажа дүүргэгдээ. 670 мянган гектар талмай таряан хададанхай. Гектар бүриhөө 30—40 центнер таряа хуряажа, Избасканска, Московско, Гарынска ба бусад хэдэн районуудай таряашад ажалай ехэ амжалта туйлаа.

Шэнэ ургасын таряа тээhэн машинанууд Хойто Осетиин харгынуудаар дабшана. Гансашье талын бэшэ, мүн хадалиг районуудай ажахынууд гүрэндөө орооhо таряа худалдажа эхилбэ. Моздокско районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой таряашад орооhо таряа худалдаха социалис уялгануудаа республика дотор түрүүлэн дүүргээ.

(ТАСС).

СЭВ-эй СЕССИИН ДҮНГҮҮДЫЕ hАЙШААБА

СОФИ. (ТАСС). БКП-гэй ЦК-гай Политбюро, НРБ-гэй Министрнүүдэй Совет СЭВ-эй XXX сессиин хүдэлмэри тухай НРБ-гэй делегациин толгойлогшо, НРБ-гэй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ С. Тодоровой элидхэлые зүбшэн хэлсэжэ, Болгариин делегациин ажал ябуулгые hайшаагаад, сессиин баталан абаhан шиидхэбэринүүдые үндэрөөр сэгнээ.

Харилсаа холбоогоо гүнзэгырүүлгэ, социалис ёhоной экономическа нэгэдэлэн хамтын программа бэелүүлгэ хадаа СЭВ-эй гэшүүн оронуудай экономикые хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ, социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай хүсэ шадал бэхижүүлхэ, СЭВ-эй улсхоорондын нэрэ хүндые улам дээшэлүүлхэ гол эпэ нүхэсэлнүүдэй нэгэн болоно гэжэ БКП-гэй ЦК-гай Политбюро, НРБ-гэй Министрнүүдэй Совет тэмдэглэбэ.

Аха дүү социалис оронуудай харилсаа холбоон ба нэгэдэлые хүгжөөхэ хэрэгтэ Советскэ Союзай оруулдаг угаа ехэ хубитые БКП-гэй ЦК-гай Политбюро, НРБ-гэй Министрнүүдэй Совет тусхайлан тэмдэглээ.

Тус сессиин шиидхэбэринүүдhээ эшэ үндэhэтэй НРБ-дэ хабаатай зорилгонуудые дүүргэлтэ болгохо даалгабаринууд Гүрэнэй түсэблэлгын комитедтэ, министерствэнүүд ба албан зургаануудта үгтөө.

Михаил Шолоховто шан барюулагдаба

ВЕШЕНСКАЯ. (Ростовско область). Элитэ ехэ совет эрдэмтэ, академик С. И. Вавиловай нэрэмжэтэ медаль Социалис Ажалай Герой, Ленинскэ болон Нобелевскэ шангуудай лауреат М. А. Шолоховто барюулагдаба. Уран зохёолшо политическэ болон научна эрдэм дэлгэрүүлхэ, ажалшадые коммунис ёhоор хүмүүжүүлхэ талаар аша габьятай байhанай түлөө «Знание» гэжэ бүхэсоюзна бүлгэмэй правлениин хүндэтэ шанда хүртэhэн байна.

Өөрынь ажалые үндэрөөр сэгнэhэнэй түлөө М. А. Шолохов баясхалан хүргөөд, ажалшадые коммунис ёhоор хүмүүжүүлгэдэ «Знание» бүлгэмэй ажал ябуулгын ехэхэн удха шанартай байhанине тэмдэглэнэ.

«САЛЮТ-5» ХОЁР НЕДЕЛИ ЗАМБУУЛИНДА

НИИДЭЛГЭ ЗАЛАН ХҮТЭЛХЭ ЦЕНТР, июлиин 21. (ТАСС). «Салют—5» гэжэ замбуулинай научна станци Москвагай сагаар 11 часай үеэр дэлхэйе 460 дахин тойробо, энээнэйнгээ 217-ень экипажтайгаар ниидэбэ.

Борис Волынов, Виталий Жолобов ниидэлгынгээ программые ажалай арбан гурбан, арбан дүрбэн үдэрэй туршада дүүргэжэ байхадаа, ээлжээтэ ба урда тээнь эхилэгдэhэн научна туршалгануудые хээ.

Эдэнэр гараар хүдэлгэгдэхэ спектрограф хэрэглэн, атмосферэдэхи зүйлнүүдэй хубааралгые шэнжэлхэ зорилгоор дэлхэйн үдэрэй горизонтын спектральна зурагые буулгаhан байна.

Июлиин 18-да эхилhэн биологическа туршалга дүүргэгдээ. Крелисэй хэлхылэн ургаhан үрэhэнүүд дансада бэшэгдэбэ. Эдэнь саашадаа лабораторидо шэнжэлэгдэн шалгагдахын тула дэлхэй хүдар эльгээгдэхэ юм. Мүн ондоошье ургамалнуудай үрэhэнүүд станци дээрэ бии. Замбуулин соогуур ниидэлгын үедэ удаан байлгаhаа үрэhэнүүдэй ургалгын ямараар дулдыдадаг байhые тодорхойлхын тула хүдэлмэриин удаадахи шатануудта тэдэнине ургуулжа туршаха байна.

Медицинскэ хиналтын мэдээнүүдэй ёhоор, космонавтнар Волыновай ба Жолобовой бэесын элүүр hайн ябана. «Салют-5» станци ниидэжэ үргэлжэлhөөр.

* * *

«Салют-5» станцие жолоодон ниидэжэ ябагша космонавтнар Борис Волынов, Виталий Жолобов замбуулинда бэелүүлэгдэхэ программа дүүргэжэ үргэлжэлхэ зуураа, дэлхэйдэ юунэй боложо байhыень мэдэхые ехэтэ хүсэнэ. Монреальдахи мүрысөөнүүдэй ямараар үнгэржэ байhые hонирхоно. Космонавтнуудай гуйлтын ёhоор, ТАСС-ай корреспондентнүүд Олимпиадын шэнэ hониние «Салют-5» станци тээшэ ходо дамжуулна.

„Штукатур-76" конкурсhоо

ЭРХИМҮҮДЫНЬ ЛЭ ШАЛГАРБА

Ажал хэрэгээ hайн мэдэдэг, эрхим түрүү ажалаараа бэшэнэй дундаhаа онсо шалгардаг хүдэлмэришэд ямар аргаар түргэнөөр, hайн шанартайгаар, ехээр продукци гарганаб? Эдэнэй дүй дүршэлые, ажалайнь нюусануудые бэшэ хүдэлмэришэд халан абажа шадаха гү?

Баян дүршэлтэй, бэрхэ хүдэлмэришэдэй шадабарине олоной дунда тарааха хэрэгтэ мүнөө ехэ анхарал хандуулагдана. Мэргэжэлтэдэй дунда республикын, зонын, бүхэсоюзна конкурснууд үнгэргэгдэдэг болонхой.

Уржадэр манай Улаан-Үдэ хотодо штукатурнуудай республиканска конкурс үнгэргэгдэбэ. Энэ конкурсые ВЛКСМ-эй обком, Улаан-Үдын горисполком эмхидхээ. Конкурсын хүдэлмэридэ Буряадай барилгын управлениин 1-дэхи СМУ-гай, «Бурятмежколхозстрой», «Бурятцелинстрой» трестнүүдэй барилга-хабсаралгын 834-дэхи, 397-дохи поезднуудай хүдэлмэришэд хабаадалсаhан байна.

Борсоевой үйлсэдэ барилгдаhан 110 байратай гэрэй хажууда хүн зон олон, хүлгөөтэй, шуугаатай. Хүхэ, хара, ногоон үнгэтэй комбинезонтой залуухан басагад конкурс үнгэргэхэ жюриин түрүүлэгшэ Александр Куприянович Яковлевай зүбшэл заабаринуудые ехэл анхаралтайгаар шагнанад. Буряадай барилгын управлениин нэгэдэмэл постройкомой түрүүлэгшэ А. К. Яковлев конкурс жэл бүри эмхидхэлсэдэг, хүтэлбэрилдэг.

Штукатур басагадай хүдэлхэ участогуудта цементын холисо, уhан, зэр зэмсэгүүд эртээнhээ асаргданхай. Участок бүхэн номертой. Басагад жээрэбүүдые татажа захалба. Буряадай барилгын управлениин 1-дэхи СМУ-гай штукатур Люба Неретина 10-дахи участогта хүдэлхэ болобо. Тэрээнтэй нэгэ бригадада хүдэлдэг Люба Филиппова 1-дэхи участогта хүдэлжэ эхилээ. Прибайкалиин аймагай барилга-заhабарилгын управлениин залуу штукатур Галина Мелентьева конкурсын эхилhэн хойно ерэбэ. Гэбэшье Галя тэбдэн яарангүйгөөр ажалаа эхилээ. Арбан зургаан залуухан басагад, хоер хүбүүд хаба шадалаа туршалсан мүрысэжэ захалба. Эдэнэй эрхимынь лэ илажа гараха болоно бшуу.

Басагадай хүдэлжэ байhан участогуудаар ябахада бултадаа шахуу тэгшэ hайнаар хүдэлжэ байна.

— Мүнөө дээрээ хэниинь эрхимлэнэб гэжэ абаhаар мэдэгдэнэгүй. Бултадаа тэгшэл хүдэлнэ. Шадамар бэрхэ басагад суглараа, — гэжэ А. К. Яковлев баясана.

Конкурсын үнгэргэгдэхэ участогые 834-дэхи поездын хүдэлмэришэд бэлдэhэн, барилгын материалаар, зэр зэмсэгээр хангаха даабаряа hайн дүүргээ.

Конкурсын эхилhээр 30 минута үнгэрбэ. 1-дэхи СМУ-гай штукатур Люба Неретина сонхын можонуудые штукатурдажа дүүргээд, тэрэнээ тэгшэлжэ оробо. Харахада яhала шуумгайгаар хүдэлнэ. Үлүү ажал хэжэ, сагаа миин hалгаанагүй.

— 40 минутаар уридлажа ябана, — гээд А. К. Яковлев гарайнгаа сагые харана.

Люба Неретина барилга дээрэ хоёрдохи жэлээ хүдэлнэ. Гэбэшье хана штукатурдаха ажалай нюусануудые яhалал мэдэхэ болоhон, оролдосотой бэрхээр хүдэлжэ байна.

Прибайкалиин РСУ-гай штукатур Галина Мелентьевагай ажалаар жюрин гэшүүд hонирхожо захалба. Тэрэ сонхын можонуудые түргэхэнөөр штукатурдаба.

— Энэш өөрын онол арга тай болоhон барилгашан, — гэлсэжэ байгаад жюрин гэшүүд басагые магтана.

Буряадай барилгын управлениин 163-дахи ПМК-гай штукатур Алексей Секерин басагадhаа дутангүйгөөр хана штукатурдаха ажалаа 1 час 26 минутын туршада дүүргэбэ.

«Штукатур-75» гэhэн конкурсдо үнгэрhэн жэл хабаалалсажа, республикын чемпион болоhон Любовь Филиппова бүхы ажалаа эрхим шанартайгаар хэжэ, 5 балл абаа. Теоретическэ асуудалнуудта мүн лэ торон тогтонгүйгөөр харюусажа, 5 баллда хүртөө. Бүхы дээрээ 19 баллтай, харин 1-дэхи СМУ-гай штукатур Л. Неретина 18 баллтай болобо.

Буряадай барилгын управлениин 1-дэхи СМУ-гай штукатур басагад алишье талаараа hайн бэлэдхэлтэй байба. Любовь Филиппова бэшэнэй дундаhаа шалгаржа, республикын чемпионой нэрэ солодо хоёрдохёо хүртэбэ. Люба Неретина, Вера Пушнина гэгшэд хоёрдохи hууринуудые эзэлжэ, ВЛКСМ-эй обкомой Хүндэлэлэй грамотануудаар, үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаба. Прибайкалиин РСУ-гай Галина Мелентьева, 1-дэхи СМУ-гай Галина Карпова гурбадахи hуури эзэлээ.

К. ЖАМЬЯНОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: «Штукатур-76» гэhэн конкурсдо эрхимлэжэ, республикын чемпионой нэрэ солодо хүртэhэн Л. В. Филиппова; залуу штукатур Л. Мацуненко; ВЛКСМ-эй обкомой хүдэлмэрилэгшэ В. Б. Сакияев гурбадахи hуури эзэлhэн Г. Мелентьевада үнэтэ бэлэг барюулжа байна.

Б. ГАДЬЯНОВАЙ фото-зурагууд.

ТАРЯАН АЖАЛ ТҮРГЭНӨӨР ХҮГЖӨӨБЭЛ...

Ороохо таряа болон үбhэ тэжээл элбэгээр ургуулжа абаха гээшэ Яруунын аймагай ажалшадай гол шухала зорилгонь болоно. Энэ зорилгые бэелүүлhэнэй ашаар лэ аймагай ажахынуудай экономикодо гол hуури эзэлдэг hалбари — мал ажалые саашаданъ түргэнөөр хүгжөөхэ арга зам нээгдэхэ ха юм.

hүүлэй жэлнүүдтэ адууhа малай тэжээлдэ оруулагдахаар ороохо таряа ехээр таридаг болохо хүдэлмэри ажахынуудта бэелүүлэгдэжэ эхилээ. Гол түлэб шэнэ газар ашаглаhанай ба сэбэр газарые хорооhоной ашаар малай тэжээлдэ таhалагдахаар ороохо таряан урда урдынхиhаа ехэ талмайда ургуулагдадаг болоо. Энэмнай манай аймагай эрхэ байдалда зохисотой хэмжээ ябуулга болоно гэжэ ажаглалта харуулна. Жэшээнь, үнгэрhэн табан жэлдэ дунда зэргээр гектарай 7,6 центнер обеос, 6,4 центнер ешмээн (малай тэжээлэй ороохо таряан) абтаhан hаа, харин шэниисын ургаса ойролоол 5,9 центнер болоhон байна. Тиихэдэ обеос, ешмээндэ орходоо шанараараа hурагггүй муу, хүсэд эдеэшээгүй шэниисэ манай аймагай эрхэ байдалда ургуулагдана гээд хэлэлтэй.

Үнгэрhэн гурбан жэлдэ эндэмнай бороо хурагүй гандуу байhанhаань болоно, ороохото болон тэжээлэй ургамалнуудай ургаса бага абтаа. Гэбэшье 1971 онhоо хойшо бүхы дээрээ таряанай ургаса зарим тэды ехэ хуряагдадаг болоhон байна. Хэрбээ 1971 ондо аймагай ажахынууд бүхыдөө 205.160 центнер, гектарай 4,9 центнер ороохо хуряажа абаhан hаа, үнгэрэгшэ жэлдэ ургасаа зарим тэды дээшэлүүлжэ, бүхыдэнь 306.619 центнертэ хүргөө юм. Илангаяа агротехникын гурим наринаар сахидаг ажахынууд сагай таарамжагүй уларилтайдашье hайн ургаса ургуулна. Тусхайлбал, ган гасуур байhан нёдондо жэлдэ «Коммунизм» колхоз гектар бүриhөө—9,9 центнер, «Дружба» колхоз — 9,2 центнер, «Комсомольский» совхоз — 10,5 центнер таряа хуряажа абаа.

Минеральна үтэгжүүлгэнүүдые, гол түлэб фосфор газарай хүрьhэндэ горитой оруулдаг болоhоной ашаар ороохото болон тэжээлэй ургамалнуудай ургаса дээшэлhэн байна. Хэрбээ үнгэрhэн табан жэлэй эхиндэ аймагай колхоз, совхозуудта бүхыдөө 857 тонно минеральна үтэгжүүлгэ таряалан, сабшаланда хэрэглэгдээ hаа, нёдондо тэрэнь 2435 тонноодо хүргэгдөө гэхэ гү, али гурба дахин ехэ үтэгжүүлгэ тараагдаа. Гансахан «Дружба» колхоздо 4500 гектар таряалан дээрэ фосфорно үтэгжүүлгэ оруулагдаа юм. Энэ үтэгжүүлгэ газарай үрэжэл дээшэлүүлхэhээ гадна, ороохоной эдеэшэхэ болзорые долоон хоногоор түргэдхэдэг гэжэ ажаглалта харуулна. Хюруугай эртэ унадаг манай эндэ энэмнай ехэхэн удха шанартай гээшэ. Мүн үhалуури, наг шэбхэ хэрэглэлгэ — ургаса дээшэлүүлхэ талаар hайн нүлөө үзүүлээ.

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэри дүүргэхын түлөө

Энэ жэлэй хабар оройтожо дулаарhан дээрэhээ аймагай хойто талын ажахынууд хоёр недели хойнотожо ороохото ургамалнуудай тарилгые эхилhэн байна. Тиибэшье трактор, машинануудые үндэр бүтээсэтэйгээр ашаглаhанай, ажалаа зүбөөр эмхидхэн, мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлhэнэй ашаар аймагай механизаторнууд хабарайнгаа тарилгые нёдондонойхиhоо арбан үдэрөөр уридшалан дүүргэжэ шадаба. Тиин мүнөө жэлдэ 73.749 гектар таряалан дээрэ ороохото болон тэжээлэй ургамалнууд таригданхай. Олонхи ажахынууд ороохоной үрэhэ тарихын урда тээ газараа культиватораар элдүүрилhэн, борнойлhон байха юм. Тингэжэ агротехникын, түрүү технологиин эрилтын ёhоор, hайнаар элдүүрилэгдэhэн газарта тарилга хэгдээ гээшэ. Энэ жэлэй хабарай тарилга «Поли бүхэндэ шанарай тэмдэг олгохо!» гэhэн уряа доро үнгэргэгдөө бшуу. Тиин ургасын бултайhанай hүүлээр Нарhатын совхозой — 2700 гектар, «Дружба» колхозой—2550 гектар, «Комсомольский» совхозой — 3050 гектар таряаланда шанарай тэмдэг олгогдоо. Эдэ бүгэдые хараадаа абан, энэ жэлдэ үндэр баян ургаса абаха үндэhэ hуури табигдаа гээд хэлэлтэй.

Мүнөө ургасын хойноhоо харууhа тэхэ харюусалгата ажал ябуулагдана. Ургасын дайсан болохо буртаг үбhэн аймагай ажахынуудта авиациин туhаламжаар сэбэрлэгдэнэ. Бүхыдөө 30 мянга шахуу гектар дээрэ агаарhаа хорон хаягдаа. Ниитынгээ адууhа малые үбhэ болон бусад тэжээлээр хүсэд хангаха асуудал энэ жэлдэ бүришье хурсаар табигдана. Үнгэрhэн үбэлжэлгэ тон бэрхэшээлтэй байжа, ажахынуудта ехэ hургаал болоhон байха юм. Тиин энэ жэлдэ ажахынууд хамта 43.092 тонно үбhэ, 2395 тонно сенаж, 850 тонно витаминтай ногооной гурил, 57.020 тонно силос болон бусад шэмэ шүүhэтэ тэжээл, 20.000 тонно талха таряанай зүйл, 24.042 тонно hолоомо бэлэдхэхээр хараалагданхай.

Энэ зорилгые амжалтатайгаар бэелүүлхын тула аймагай колхоз, совхозуудта оньhожоруулагдамал 32 бригада, хүсэд бэшээр оньhожоруулагдаhан 20 бригада, морин ба гар ажалай 53 бригада эмхидхэгдэнхэй. Тэжээл бэлэдхэлгэдэ бүхыдөө 2288 колесно, 133 гусеничнэ трактор гараа. Машина бүхэниие, ажалай минута бүхэниие бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа, тэжээл бэлэдхэлгын болзорые хорооохо, ажалай шанарые hайжаруулха талаар ажахынуудhай эмхидхэлэй ехэхэн хүдэлмэри ябуулна. «Энэ жэлдэ үбhэ тэжээл бэлэдхэхэ, ороохото болон бусад ургамалнуудые хуряаха талаар хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэриие эгээл ехэ ашаг урэтэйгөөр, hайн шанартайгаар үнгэргэхэ гээшэ манай нэрэ хүндын, бүхы механизаторнуудай, бүхы таряан ажалшадай нэрэ хүндын хэрэг мүн». — гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневтэ ороноймнай түрүү механизаторнууд бэшэhэн ха юм.

Байгша ондо үбhэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ түрүү технологи нэбтэрүүлхэ, сенаж, ногооной гурил үлэмжэ ехээр бэлэдхэхэ, бага зэргэ хатаагдаhан ногоогоор силос дараха, сабшагдаhан ногооe тэрэ саргань искусственна аргаар хатаажа, багсалаад hурилхэ гэхэ мэтэ түрүү онол арга үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэхэ юм. Харин нёдондо жэл гансал «Дружба» колхоз сенаж даража абаа бэлэй. Байгша ондо аймагай бусад ажахынуудта үбhэ тэжээл бэлэдхэхэ, илангаяа сенаж дараха түрүү арга нэбтэрүүлхэ тушаа хэмжээн абтажа байна. Хэрбээ 100 центнер ногооe хатаажа үбhэн болгожо хуряабал, тэрэнhээ 20 центнер будүүн тэжээл гэхэ гү, али оройдоо 9 тэжээлэй единицэ абтана. Харин тэрэ зуун центнер ногооe силос болгоо hаа, 12 тэжээлэй единицэ, тиихэдэ сенаж болгон дарабал, үшөө ехэ, 17 тэжээлэй единицэ болохо жэшээтэй юм. Тиимэhээл ажахынууд энэ жэлдэ сенаж ехээр дараха тушаа онсо анхарал хандуулна. Мүнөө сенаж дараха ханалагдаhан нүхэ, траншейнүүд бэлдэгдэжэ, hайн ногоотой участогууд шэлэгдэнхэй. «Дружба» колхоздо, «Юбилейный», Нарhатын, Яруунын совхозуудта ногооной гурил бэлдэхэ АВМ тухэлэй тухеэрэлгэнүүд хүдэлгэгдэжэ эхилээ. Мүн силосэй комбайнууд заhабарилагдажа, шэнээр түхеэрэгдэнэ. Юуб гэхэдэ, энэ жэлдэ силосэй ургамалнуудые амяарлан хуряаха гэжэ шиидхэгдээ. Энээнэй ашаар hайн шанартай шэмэтэ тэжээл бэлэдхэгдэхэ болоно.

Зунай түрүүшын hарада ган гасуур байhан аад, июль соо эндэмнай бороо орожо, ногоон түргөөр ургаа. Тиибэшье үбhэ тэжээлдэ нэмэри болгон, намаг нуурмаг газарнуудаар ожорhо сабшажа хуряаха зорилго табигдана. Машина техникэ хэрэглэхэ аргагүй эдэ участогуудта морин ба гар ажалай звенонууд гаранхай.

Үбhэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ саг соонь жэгдэрэн орожо, үргэн далайсатайгаар ябуулхынгаа хажуугаар, таряа хуряалгадаа эртэнhээ түгэс бэлдэхэ гэжэ ажахынууд оролдоно. «Дружба» колхоздо, «Комсомольский» болон бусад ажахынуудта комбайн, жаткануудые заhабарилга дүүрэжэ байна. Заhабарилгаhаа гараhан комбайнуудые тушаан абахадаа ажахынуудтахи комисси ваhабариин шанарые, ороохоной гээгдэхэгүйн тула хатуу зэргээр нүхэ hүбынь бүтүүлэгдэhые онсо харана. «Комсомольский» совхозой полевой станууд бэлэн болгогдонхой. Мүн авто-шэгнүүр, ороохоной тоог, склад, таряа хатааха, сэбэрлэхэ агрегадууд ойрын болзорто бэлэн болгогдохо зэргэтэй. Гадна ургаса хуряалгын агрегадуудые жолоодохо механизаторнуудые эртэнhээ бүридхэхэ шухала. Энэ жэлдэ училищи, курса дүүргэhэн олохон залуу механизаторнууд таряа хуряалга дээрэ хүдэлхэ юм. Тиимэhээ дүй дүршэлтэй механизаторнууд эдэ залуушуулда туhалха. Тэдэниие мэргэжэл шадабаридаа hургаха уялгатай. Аймагай түрүү комбайнер-машинистнүүд өөhэдынгөө зүблөөн дээрэ тус тустаа хоёр залуу механизаторнуудые дүй дүршэлдөө hургаха гэhэн уялга абанхай.

Тобшолон хэлэхэдэ, Яруунын аймагай таряашад арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ ороохо таряа болон тэжээлэй ургамалнуудай үндэр ургаса хуряаха, ниитынгээ адууhа малда бардам хүрэхэ үбhэ тэжээл бэлэдхэхэ талаар хараалhан хэмжээ ябуулгануудаа бэелүүлхын тулада ехэхэн оролдолго гаргана. Тэдэнэр тэжээл бэлэдхэлгэ болон таряа хуряалгаяа урда урдынхиhаа эмхитэйгээр, богони болзорто, hайн шанартайгаар үнгэргэхэ зорилготой.

С. ХАМНИГАДАЕВ,
Яруунын аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин ахамад агроном.

АЖАЛААРАА АЛДАРТАЙ

Зурагаал

Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарьтай уулзахадамнай, манай бэрхэ механизатор, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат И. П. Поддельский гэгшэтэй уулзажа хөөрэлдөө hаатнай hайн байгаа гэбэ. Эгээл мүнөө Иннокентий Павловичта ошоболтнай, заал hаа ажал дээрээ байhан байха гэhэн үгэнүүдые дуулахадаа, Бэлшэр гэжэ газартахи кукурузынь поли тээшэ ошоhон нэгэ жолоошонтой гүйлгэлдэбэбди. Жэгдэ харгыгаар нэгэ хэды ябаhанайнгаа hүүлээр, поли зубшаhан юрын харгыгаар саашалбабди. Полиин захаар үндэр үдхэн ногоон халюурна. Тэдэнhээ юундэ дортообиб гэhэншүү, кукурузашье ута набшаhануудаараа даллаhандал үзэгдэхэ юм. Кукуруза яhала үндэрөөр ургаа, мүнөө жэл Зэдэ — Борьёо руу шиг нойтон саг соогоо горитойгоор ороно.

Бэлшэрэй полевой стан хүрэжэ ерэбэбди. Мүнөө эндэ механизаторнууд үгы. Юуб гэхэдэ, тарилга дүүрэнхэй, үбhэ хуряалга үшөө эхилээдүй. Тиимэhээ эндэхи полевой стан дээрэ кукурузашадай оньhожоруулагдамал звеное даагша Поддельский үдэртөө байдаг. Харин хонохо, эдеэлхээ эндэhээ холо бэшэ оршодог Бага-Нарап гэртээ ошодог юм.

Иннокентий Павловичтай танилсабабди. Тэрэмни хүдэр томо бэетэй, газар ажал эрхилдэг хүн гэжэ абамсаараа мэдэхээр — улаан шара шарайтай, зөөлэн харасатай, наринша абяатай хүн байба. Танилсаад хэдэн үгэ андалдаhаар байтараа, зай ажал хэрэгтнай ямар ябажа байнаб гэhэн асуудалдамни:

— Мүнөө жэл даб дээрэ бараг лэ даа, — гэжэ үгэнүүдээ татан, үргэлжэлүүлнэ. — Бороо хуратай зохид жэл. Теэд hүүлэй үдэрнүүдтэ кукурузын набшаhан хумирха, наршыхаяа hанана.

Эдэ үгэнүүдые хэлэжэ байхадань, нюдэнэйнь гэрэл гашуудалда абтаhандал үзэгдэнэ. Теэд энэшье буруу бэшэ ааб даа. Оролдожо ургуулжа байhан ургасынгаа халташье hаа муудахадань ажалша хүнэй hанаан зобошоно ха юм. Эгээл энэ үедэ хаанаhааб даа бүбөөлжэн бии болоно, үүдэнэн богоhо дээрэ hуугаад, үндэгүндэг гэн дохилзоно. Хоншоортоо хорхой хабшанхан, тэрэнь үшөө годилзоно. Энээниие харамсаараа, Иннокентий Павловичай нюдэн дулааржа хэлэбэ: «Бүбөөлжэнэй уурхай гэрэй поол доро бии. Тэры тэрэ нүхөөр гулдиржа ородог. дальбараануудаа хооллуулдаг. Намhаа айхаяа болишонхой».

Иигэжэ хэлэhээр байтарнь бүбөөлжэн ондоо хүнэй байhые мэдэхэдээ. hөөргөө ниидэжэ гарашаба. Хөөрэлдөөмнай саашаа үргэлжэлбэ. «Бороо үшөө ороггшо hай даа. Мүнөө жэл нютагай үтэгжүүлгэ энэ полидо тараагдаагүй, нёдондо тараагдаhан юм. — гэжэ И. П. Поддельский хөөрэнэ. —Зурууд хоорондын хүрьhэ элдүүрилнэб, буртаг үбhыень усадханаб. Эдэ үдэрнүүдтэ минеральна үтэгжүүлгэ оруулжа эхилхэмни, теэд эдээниие саг соонь асарнагүй, муу байна. Юрэдөө, кукурузын үндэр ургаса абахын тула янза бүриин үтэгжүүлгэ полидо оруулхада hайн юм. Тиихэдэ кукурузые саг соонь уhалха хэрэгтэй. Үшөө хабар 212 гектар полиин 60-аад гектарынь hайрамай уhаар уhалагдаа hэн. Уhалhан газарай кукуруза hайн байна. Мүнөө hайн ургаса абажа шадамаар лэ даа. Юуб гэхэдэ, он жэлэй ошохо бури хүдөө ажахыда ехэ анхарал хандуулагдана».

И. П. Поддельскиин эдэ үгэнүүд ажабайдалhаа үндэhэлhэн үгэнүүд шуу. Тэрэ өөрөө 20 гаран жэлэй туршада механизатораар хүдэлнэ. Үшөө бага ябаад (1931 ондо түрэhэн), 1947 он болотор хоёр жэл соо морин анзаhаар газар элдүүрилдэг байhан юм. Энэл 1947 ондо Петропавловкада трактористтын курса дүүргэжэ, хойто жэлhээнь «хүлэг агтын» жолоошон болоно. Тиихэдэ, 1947 ондо hайн ажалладаг hэн тула хүдөө ажахын ба промышленностиин выставкэдэ Улаан-Үдэ ерэлсэhэн байна... 1960 гаран ондо нэгэ гектарhаа 520 центнер кукурузын ногоон эшэ набша хуряажа абаа hэн. Жэл бүри шэнэ амжалта туйлахын тула оролдодог хүн. И. П. Поддельский hайн, бэрхээр ажалладаг байhан тула, зон нүхэдтөө хүндэтэй байhандаа нёдондо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадаар hунгагдаа бшуу.

Хөөрэлдөөгөө дүүргээд, газаашаа гарабабди. Нүхэр Поддельскиишье трактор руугаа алхалба, бидэшье дахажа ошолсобобди. Иннокентий Павлович культиваторайнгаа муудаhан хутагануудые мулталан абажа, тэдэнээ заhажа оробо. Энэ ажалаа хэжэ байхадань лэ бидэ мордоо hэмди.

Суг ябалсаhан хүмни (юрын ажалшан) hөөргөө ерэжэ ябахадаа хэлэбэ: «Поддельскиин орондо ондоо хүн hаа, үдын эдеэнэй hүүлээр гэртээ хэбтэхэ hэн. Энэ нүхэрнай ёhотойл ажалшан гээшэ». Энэ хүнэй хэлэhэн эдэ үгэнүүдые досоогоо хадагалан, шэнэ танил ажалша хүнөөрөө омогорхоhоор Бэлшэрhээ бусаа hэмди.

Д-Р. ДАМБАЕВ,
манай корр.

ЭЭЛ ЖЭЭТЭ ХАhАДАА БЭЛДЭНЭ

Улаан-Үдын түбэй племнэгэдэл Загарайн, Улаан-Үдын, Мухар-Шэбэрэй ажахынуудые хангадаг юм. Нёдондо эдэ ажахынууд хамтадаа 139.923 хурьга абаhан байна. Харин энэ жэлдэ 131.062 хурьга абаа гэхэ гү, али нёдондонойхидо орходоо энэнь 93 процент болоно.

Мүнөө жэлдэ эдэ аймагуудай ажахынуудта бүхыдөө 166.200 эхэ хонин, зуhаг үрэжүүлэгдэхээр түсэблэгдэнэ. Тэдэнэй 51.300 эхэ хониниинь искусственна аргаар үрэжүүлэгдэхэ юм.

Искусственна аргаар хони үрэжүүлхэ гээшэ адууhа мал үдхэхэ, үүлтэрыень hайжаруулха хэрэгтэ горитойгоор нүлөөлдэг. Тобир hайн түл абахын тула хонишод hүрэгөө үрэжүүлгэдэ hайнаар бэлдэжэ, хүсэд таргалуулха зорилготой.

Зуhагуудай бэеэ хүсөөгүйдэнь үрэжүүлжэ огто болохогүй. Юундэб гэхэдэ, хүсэд боргожоогүй, тэнхээ тамиргүй байдаг тула абтаhан түлынь өөдэлсэгүй баганууд байдаг юм. Тиимэhээ зуhагуудые 18—24 hаратай болоходонь үрэжүүлхэдэ эгээл таарамжатай байна.

Энэ харюусалгатай ажалаа эмхи гуримтайгаар үнгэргэхын тула, нэн түрүүн үрэжүүлгэ хэхэ пунктнуудые эртээнhээ байгуулжа, хэрэгтэй хэрэгсэлнүүдээр хүсэд хангаха шухала. Багахан хэдэн хаамагуудые барихада hайн. Ороондо орохо эхэ хонидоо илгахадаа заабол эртэ үглөөгүүр hүрэг соогоо ототой хониин бэдэрхэ хусануудые ниилүүлээд, наринаар шалгаха эрилтэтэй. Гадна үрэжүүлгын хүдэлмэри богони болзор соо дүүргэбэл, саашадаа түл абахадашье тухашарал тагүй. Богони болзор соо үрэжүүлэгдэhэн хонидой хурьган нэгэ жэгдэ борго жодог юм.

Тиимэhээ мүнөө ажахы бүхэнэй хонишод энэ харюусалгатай ажалаа саг соонь эрхим шанартайгаар дүүргэхын түлөө эртээнhээ hайнаар бэлдэхэ зэргэтэй.

С. ЖАНЧИПОВ.

«Түүхэй эд, зүйлнүүдые бүридүүлдэг материалнуудые бүтээдэг предприятинуудай бэлэн продукци бүтээн гаргадаг завод, фабрикануудай коллективүүдэй дунда социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ тон шухала. Арадай ажахын түсэбүүдые дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэ социалис мүрысөөн ехэ нүлөө үзүүлхэ, үйлэдбэриин бүхы шатануудта шанар hайжаруулха арга олгохо байна ...».

КПСС-эй XXV съезд дээрэ А. Н. Косыгинай «СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүд» гэhэн элидхэлhээ).

ХООРОНДОО ХОЛБООТОЙ ПРЕДПРИЯТИНУУДТА

ОДЕССЫН Октябриин революциин нэрэмжэтэ хүдөө ажахын машина бүтээдэг завод Кременчугта бүтээгдэдэг автомобильнуудта картернуудые эльгээдэг. hүүлэй үедэ эдэ детальнуудайнь шанар hайжараа, найдамтайгаар ашаглагдадаг болоо.

Булад хайлуулдаг цехэй хэбшэдэй Ленинэй орденоор шагнагдаhан Н. Л. Бурдейнын хүтэлбэрилдэг түрүү бригада арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ түсэбhөө гадуур 1500 картер бүтээн гаргадаг болоо. Түсэбтэ юhэдэхи табан жэлэй дүнгүүдээр энэ коллектив СССР-эй ВДНХ-гай Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэhэн юм.

Дээдэ зураг дээрэ: булад хайлуулгын цехэй үйлэдбэриин түрүүшүүл (зүүн гарhаа) В. Божко, бригадир Н. Бурдейный, В. Скуртол, Б. Алексеев.

* * *

УКРАИНЫН ССР. Кременчугай Совет Украинын 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ автомобилиин заводой коллектив үйлэдбэриин түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэнэ, хүсэтэ автомобильнуудай шанар hайжаруулна. КрАЗ-ай табан ондоо түхэлэй машинанууд гүрэнэй Шанарай тэмдэгтэ хүртэhэн байна.

КрАЗ-250 түхэлэй шэнэ автомобильнууд үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэхээр бэлдэгдэжэ байна. Шэнэ машина технико-экономическа үндэр шанартай, арадай ажахыда экономическа ехэ аша үрэ үгэхэ байна.

Үйлэдбэринингөө талаар хоорондоо холбоотой түрэл заводуудай hайн харилсаа холбоо байгуулhанай, хэрэгтэй зүйлнүүдэй саг соогоо асарагдаад байдаг хаданъ эрхим дүнгүүдые туйлана.

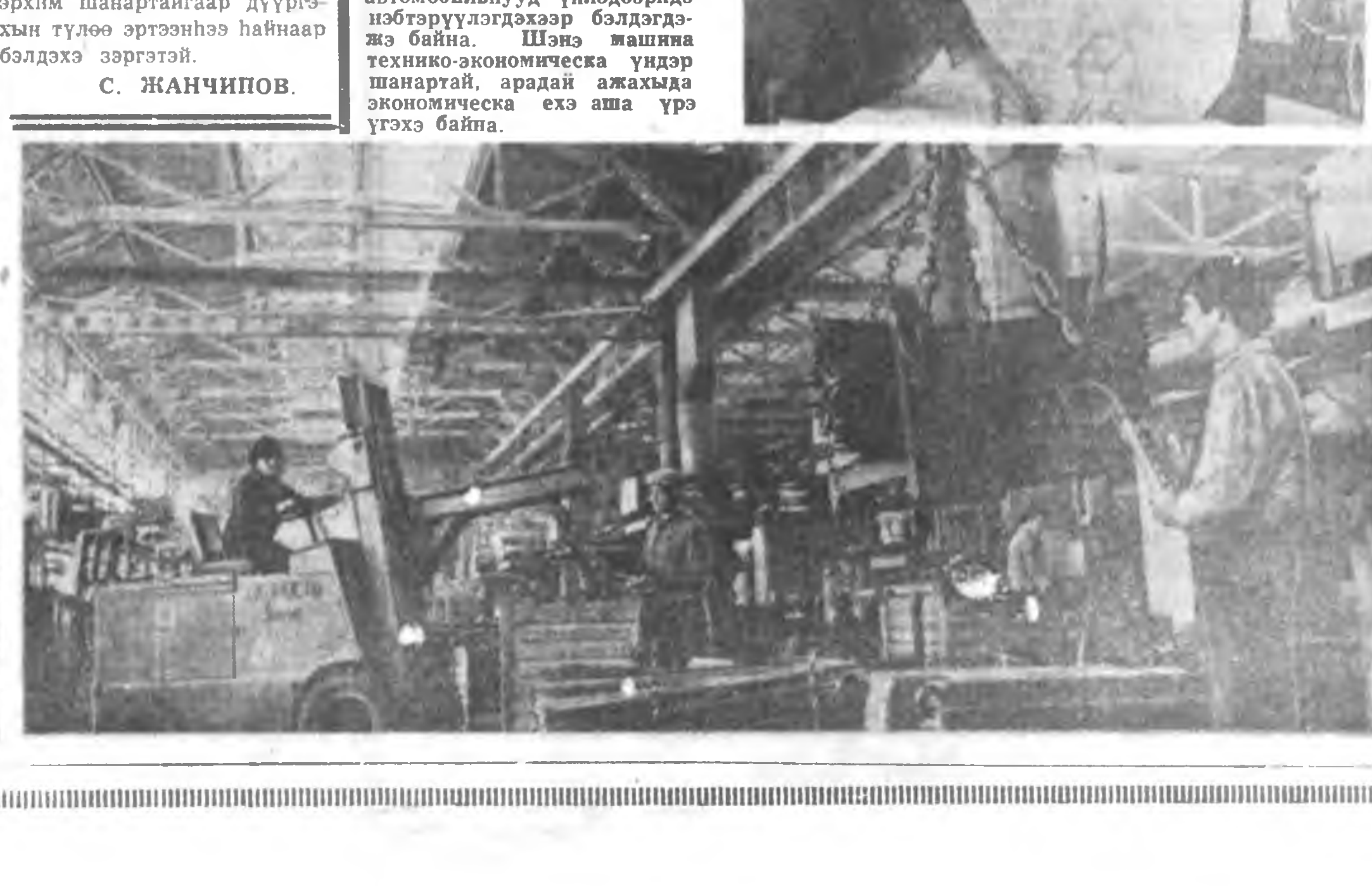
Дундахи зураг дээрэ: (зүүн гарhаа). Кременчугай автозаводой конструкторско-туршалгын таhагай инженер-конструкторнууд Г. М. Заворотный, В. Л. Рудь ба конструкторнуудай бюрогой начальник А. Д. Власов шэнэ түхэлэй автомобиль тухай хөөрэлдэжэ байна.

* * *

ДНЕПРОПЕТРОВСКО областиин Синельниковско рессор хэдэг завод хоёрдохёо мүндэлhэн шэнги болоо: шэнэ корпусууд бодхоогдожо, мүнөө үеын эрилтэдэ таарама түхеэрэлгэнүүд эндэ тодхогдобо. Түсэбтэ энэ табан жэлэй hүүл багта гүрэнэй Шанарай тэмдэгтэ хүргэгдэhэн продукциин хэмжээн 40 процент болохо юм. Доодо зураг дээрэ Синельниковско заводой шэнэ линиин дэргэдэ.

ТАСС-ай фотохронико.

ЯХАДАЙ АССР. Республикын урда зүгтэ байгаалиин ехэ баялиг олдожо, ехэ барилга эндэ хэгдэнэ.

А. Т. Разинай хүтэлбэрилдэг үрэмдэлгын 9-дэхи бригада нёдондонойхиhоо ехэ үрэмдэлгэ хэхэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: үрэмдэлгын 9 дэхи бригадада.

ТАСС-ай фотохронико.

ЭРШЭ ЗОРИГЫНЬ ШАНГАДАНХАЙ

Арбадахи табан жэлэй түрүүшын хахад жэлэй дүн hаяшаг гаргажа үзэхэдэ, Буряадай мебелиин ба модо болбосоруулгын комбинадай хүдэлмэришэдэн олонхинь даабаряа амжалтатайгаар дүүргэhэн байгаа. Ажалдаа эрхим үрэ дүн туйлажа, hайн шанартай продукци ехээр гаргаhан хүдэлмэришэд үнэтэ бэлэгүүдээр, мүнгэн шангаар урмашуулагдаhан юм.

Нэгэдэхи мебельнэ цехэй мастер Валентина Федоровна Абдрашитовагай хүтэлбэрилдэг участогай коллектив жэлэй эхинhээ оролдосо ехэтэйгээр хүдэлжэ байна. Эдэнэр хахад жэлэй даабариhаа гадуур мебельдэ хэрэглэгдэдэг 8 мянган деталь бүтээhэн юм. Эдэнэр түрүү hуури эзэлжэ, дамжуулгын Улаан вымпелээр 75 түхэригэй мүнгэн шангаар урмашуулагдаа.

Мастер Василий Алексеевич Кондратьевай хүтэлбэрилдэг участогай коллектив ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандадаг. Үдэр бүриин гөө нормые үлүүлэн дүүргэхынгээ хажуугаар бүхы продукцияа эрхим шанартайгаар бүтээжэ байдаг. Энэ участогай хүдэлмэришэд түрүүшын хахад жэлэй дүнгөөр хоёрдохи hуури эзэлжэ, 50 түхэригэй мүнгэн шанда хүртөө.

Хюрөөдэмэл хэрэгсэлнүүдые гаргадаг хүдэлмэришэдэй дундаhаа Павел Ивановичч Грудининай хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив онсо шалгараба. Эдэнэр хахад жэлэй даабариhаа гадуур 3868 кубометр продукци гаргаа гэхэ гү, али даабаряа 32 процентээр үлүүлэн дүүргэбэ. Энэ бригадын коллектив юhэдэхи табан жэлэй даабари дүрбэн жэл соо дүүргээ бэлэй. Арбадахи табан жэлэй даабари мүн лэ болзорhоонь урид дүүргэхэ гэhэн хүсэл эрмэлзэлтэйгээр хүдэлжэ байна. Түрүүшын хахад жэлэй даабари амжалтатайгаар бэелүүлжэ, дамжуулгын улаан вымпел 75 түхэриг шантайгаар абажа, урмашабад.

Буряадай мебелиин ба модо болбосоруулгын комбинадай хүдэлмэришэд арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ иимэ эршэтэй шангаар хүдэлжэ байна. Түрүүшын хахад жэлэй даабариhаа гадуур 5,4 мянган кубометр технологическа зомгооhон, 14 мянган түхэригэй мебель гаргагдажа, 298 мянган түхэригэй продукци худалдагдаа. Ажалай бүтээсэ 3,1 процентээр дээшэлүүлэгдэбэ. Хүдэлмэришэднай саашадаа бүри шангаар хүдэлжэ, амжалтаяа улам арьбадхаха гэhэн зорилго урдаа табина.

А. КИСЕЛЕВА,
комбинадай ажалай ба салии хүлhэнэй таhагай начальник.

ШЭНЭ ТАБАН ЖЭЛЭЙ АЛХАМУУД

Буряадай АССР-эй арадай ажахые 1976 оной түрүүшын хахад жэлдэ хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтын дүнгүүд тухай

(Түрэсхэл. Эхниинь 1-дэхи нюурта).

1976 оной нэгэдэхи хахад жэлдэ 11,8 миллион түхэригэй эрхим шанарай продукци үйлэдбэрилэгдөө. Үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхитэй сасуулбал, эрхим шанарай продукци 89 процент ехээр үйлэдбэрилэгдөө.

1976 оной нэгэдэхи хахад жэлэй турша соо 133,7 миллион түхэригэй арадай хэрэглэмжын эд бараан үйлэдбэрилэгдэһэн байна. Дотор хубсаһанай трикотаж, оёдолой промышленностиин продукци, хилээмэн ба хилээмэнэй зүйл, кондитерскэ зүйл, соёлой-ажаһуудалай болон ажахын хэрэглэмжын эд бараан үлэмжэ ехээр үйлэдбэрилэгдэбэ.

Республикын промышленностиин ажалай бүтээсын түсэб 100,4 процент дүүргээ. Байгша оной январь—май һарануудай турша соо худалдаха продукциин өөрынь сэн хямдаруулха түсэб дүүргэгдэһэн байна.

Түсэбһөө гадуур абтаһан ашаг олзо 989 мянган түхэриг болоо. Ашаг олзо абаха түсэб январь—май һарануудай турша соо 104 процент дүүргэгдэбэ. Үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхитэй сасуулбал, ашаг олзын хэмжээн 18 процентээр ехэ болоһон байха юм.

Тэрээнтэй хамта, республикын промышленностиин хүдэлмэридэ дутуу дунда зүйл бии байба. 25 промышленна предприятинууд гэхэ гү, али тэдэнэй нинтэ тоогой [illegible] процентнь продукци худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб дүүргээгүй, эдэ предприятинууд ажалай бүтээсын түсэбөө мүн лэ дүүргээгүй.

Продукци худалдаха түсэб дүүргээгүйшүүлэй тоодо «Электромашина» завод, Байгалай модо буулгалгын бааза, «Буржелезобетон» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй 3-дахи, 4-дэхи номерой филиалнууд ба бусад оролсоно. Целлюлозо, картон, барилгын хирпиисэ, гадар хубсаһанай трикотаж, һэеы гутал, һайхан һүнэй продукци, кондитерскэ зүйлнүүдые үйлэдбэрилхэ түсэб дүүргэгдээгүй.

Эрдэм-шэнжэлгын шухалын шухала хүдэлмэринүүдэй ба үйлэдбэридэ эрдэм техникын туйлалтануудые хэрэглэхэ талаар гүрэнэй түсэб 1976 оной нэгэдэхи хахад жэлдэ 33 хэмжээ ябуулгануудые тогтооһон байгаа. Тэдэнэй 21 хэмжээ ябуулгануудынь бүри мүһэн дүүргэгдээ, 6 хэмжээ ябуулгануудынь зарим тэды хубяараа бэелүүлэгдээ.

«Электромашина» завод, нарин сэмбын комбинат болон бусад зарим предприятинууд үйлэдбэридэ эрдэм техникын туйлалтануудые нэбтэрүүлхэ гүрэнэйнгөө түсэб амжалтатайгаар дүүргэһэн байна.

Эрдэм техникын туйлалтануудые нэбтэрүүлхэ түсэбөө хэд дүүргээгүйб гэхэдэ: «Забайкаллес» гэжэ нэгэдэл — модоной гэшүүһые машинанууд болон түхеэрэлгэнүүдээр сэбэрлэхэ талаар дүүргээгүй; талха хилээмэнэй продуктнуудай управлени — хэблэдэг машинанууд ба электропогрузчигуудые хэрэглэжэ байгаад, талха ба хүрпэй оньһон аргаар амһарталха талаар дүүргээгүй; ой модоной ажахын министерство — модо оньһон аргаар һуулгаха ба тариха, оньһон арга хэрэглэжэ, нарһан модоной борбоосгойнуудһаа үрэһыень абаха талаар дүүргээгүй.

ТРАНСПОРТ БА ХЭЛХЕЭ ХОЛБООН

Түмэр замай Улаан-Үдын отделени ашаа ябуулха хахад жэлэйнгээ түсэб 99,7 процент, тэрэ тоодо шулуу [illegible] зөөлгөөр — 107 процент, минерально барилгын материалнуудые — 89 процент, ой модоной ашаа — [illegible] процент, талха тарьяанай ашаа — 102 процент дүүргэгдөө. Үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхитэй сасуулбал, ашаа зөөлгын хэмжээн 0,7 процентээр бага болоһон байха юм. Ажалай бүтээсын талаар хахад жэлэй түсэб дүүргэгдээгүй.

[...]адай транспортна управлениин нинтын хэрэглэмжын автомобильна транспорт ашаа шэрэхэ хахад жэлэй түсэб 97 процент, ашаа эрьесын түсэб 100,4 процент дүүргээ. Үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхитэй сасуулбал, ашаа шэрэлгэ 4 процентээр, ашаанай эрьесэ — 3 процентээр, пассажирнуудые зөөлгэ — 6 процентээр, пассажирнуудые зөөлгын эрьесэ — 8 процентээр, хүнгэн таксомоторнуудай түлбэритэ гүйлгэ — 16 процентээр ехэ болоо.

1976 оной нэгэдэхи хахад жэлэй үедэ хэлхеэ холбооной продукциин нинтэ хэмжээн 100,5 процентээр дүүргэгдэбэ. Үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхитэй сасуулбал, энэнь 6 процентээр ехэ болоһон байна. Дамжуулгын радиоточконуудые олошоруулха хахад жэлэй түсэб 107 процент, городой телефоной хэлхеэ холбооной абонентнүүдые олон болгохо түсэб 120 процент дүүргэгдээ. Ажалай бүтээсын талаар хахад жэлэй түсэб 101 процент дүүргэгдэжэ, үнгэрһэн жэлэй энэ үеынхитэй сасуулбал, 2 процентээр ургаһан байна.

ХҮДӨӨ АЖАХЫ

Таарамжагүй ба бэрхэшээлтэй эрхэ байдалда хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд (хожомдоһон хабар, [illegible] ба хуурай сагай уларил) хабарай тарилгын хүдэлмэринүүдые эмхитэйгээр, амжалтатайгаар үнгэргэһэн байна.

Республикын совхоз, колхозууд өөһэдынгөө баталан абаһан хабарай тарилгын түсэбөө бүхы дээрэнь 101,5 процент дүүргээ.

Нёдондонойхитой сасуулбал, 1976 оной ургасада тарягдаха хүдөө ажахын бүхы ургамалнуудай тарилгын талмай колхоз, совхозуудта 3,6 мянган гектараар үргэдхэгдэжэ, 859,3 мянган гектар болоо. Тэрэ тоодо:

	Мянган гектараар	процентээр: Түсэбэйхидэ орходоо	процентээр: 1976 оной тарилгада хүдөө ажахын бүхы ургамалнуудай тарилгын талмайда орходоо
Ороһото ба ороһото-бобово	613,6	100,2	71,4
Тэрэ тоодо:			
шэниисэ	325,5	101,1	37,9
обёос	210,2	99,6	24,5
ешмээн	43,4	93	5,1
горох	25,8	107	3,0
Хартаабха	9,2	102	1,1
Овощой ургамалнууд	2,0	100	0,2
Тэжээлэй ургамалнууд	234,5	104	27,3
Тэрэ тоодо:			
тэжээлэй корнеплодууд	5,6	98	0.6
силостэ орохо кукуруза	52,6	101	6.1
нэгэ жэлэй ба олон жэлэй ногоонууд	137,5	103	16

Үнгэрэгшэ жэлэйхитэй сасуулхада, тэжээлэй ургамалнуудай (гол түлэб нэгэ жэлэй ба олон жэлэй ногоонуудай тарилга) тарилгын талмай үргэдхэгдэһэн байна.

Уһалагдадаг газар дээрэхи тарилга 8 процентээр ехэдхэгдэжэ, бүхыдөө 40,6 мянган гектар болоо гэхэ гү, али уһалууриин түхеэрэлгэтэй бии байгаа бүхы газар тарьяалангай 93 процентнь болобо. Ороһото ургамалнуудай эзэлһэн уһалагдадаг тарьяалан 12,3 мянган гектар (28 процент) болоо, хартаабхын ба овощой эзэлдэг газар 3,7 мянган гектар (8 процент) болоо. Совхозууд ба колхозуудта хабартаа тарягдаһан ургамалнуудай 41 процентнь паар болон намарай паар дээрэ хэгдэһэн байха юм.

Хүдөө ажахын ургамалнуудай үрэһэнэй тарилгын шанар һайжаруулагдаа, нёдондо жэлэйхидэ орходоо тарилгын I ба II-дохи классай шанартай үрэһэнэй бүхы хэмжээн 4 процентээр ехэ байба.

Газар тарьяалангые үлэмжэ ашаг үрэтэйгөөр эрхилгын гурим нэбтэрүүлхэ, тэрэнэй үрэжэлые дээшэлүүлхэ тушаа хүдэлмэринүүд хэгдэһэн байна. Жэшээлхэдэ, байгша оной нэгэдэхи хахад жэлдэ 3,8 мянган гектар газар шанаржуулгада бэлдэгдэһэн, мүн 2,5 мянган гектар сабшалан ба бэлшээриин газар шанаржуулагдаһан байгаа. Тэрээнһээ гадна, 56,7 мянган гектар талмай дээрэ сабшалан ба бэлшээринүүд һайжаруулагдаһан байха юм.

1976 оной июлиин 1-дэ хүдөө ажахын ургамалнуудай 73 мянган гектар тарилгада гербицидүүд сасагдаа, пропашной ургамалнуудай зурууд хоорондохиие элдүүрилхэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна.

Хабартаа тарягдаха ургамалнуудай тарилгын эхилхэдэ совхозууд ба колхозуудта ашаглагдаһан севообородуудтахи тарьяалангай талмай 398,1 мянган гектар болоо гэхэ гү, али севооборотдо оруулагдаһан тарьяалангай талмайн 53 процентнь болоо. Тарьяалан ба сабшалан дээрэ 727,7 мянган тонно органическа үтэгжүүлгэ гаргагдаа. Энэ хадаа нёдондо жэлэйхиһээ 11,1 мянган тонноор бага болоно. Гэбэшье уһалагдадаг газар дээрэ 1975 ондо 237,2 мянган тонно гаргагдаһан байгаа һаа, мүнөө 285,3 мянган тонно гаргагдаһан байна.

1977 оной тарилга хэхын тулада июлиин 1-дэ 132,8 мянган гектар паар хахалагдаһан байгаа гэхэ гү, али түсэбэй 84 процентнь дүүргэгдээ, 2,1 мянган гектар шэнэ газар хахалагдаа. Хэдэ хэдэн ажахынуудта паар хахалха түсэбөө дүүргэхын тулада бии байгаа арга боломжонууд хүсэдөөр ашаглагданагүй. Республикын колхоз, совхозууд үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ оробо, ороһото болон хүдөө ажахын бусад ургамалнуудай ургаса хураалгада бэлэдхэлэй хүдэлмэринүүд бэелүүлэгдэнэ. Ургаса хураалгын техникэ заһабарилагдана. Тиихэтэй хамта, ургаса хураалгын хаһада үбһэ хураалгын техникэ, комбайнуудые, витаминтай гурил бэлэдхэхэ агрегадуудые, ороохо сэбэрлэдэг орёо оньһон машинануудые, ашаанай автомобильнуудые бэлдэхэ хэрэгтэ нобшо нозоггой ябадал, горитой гээгдэл үзэгдэнэ.

Мал ажалай байдал иимэ тоонуудаар тайлбарилагдана. Адууһа малай ба шубуунай тоо толгой (малай баазануудта ба үүсэлэлгын пунктнуудта байһан малые оруулалсангүйгөөр) иимэ байба:

(мянган толгойгоор)

	июлиин 1-нэй байдалаар: 1975 он	июлиин 1-нэй байдалаар: 1976 он	1976 он 1975 ондо орходоо процентээр
Бүхы түрэлэй ажахынуудта			
Эбэртэ бодо мал	527	526	99.8
Тэрэ тоодо: үнеэд	176	174	99
Хонин, ямаадууд	2513	2347	93
Гахай	209	186	89
Совхозуудта, гүрэнэй бусад ажахынуудта, колхозуудта			
Эбэртэ бодо мал	382	382	100
Тэрэ тоодо үнеэд	116	115	99,1
Хонид	2380	2215	93
Гахай	138	112	81
Морид	61	60	98
Оро	5,4	4,9	91
Шубууд	2544	2129	84

Совхозууд ба колхозуудта мал ажалай продуктнуудай абтаһаниинь иимэ байба:

(мянган тонноор)

	Нэгэдэхи хахад жэл: 1975 он	Нэгэдэхи хахад жэл: 1976 он	1976 он 1975 ондо орходоо процентээр
Мяхан (үүсэлэгдэһэн малай шэгнүүрээр)	11,2	8,9	79
Һүн	87.8	78.4	89
Үндэгэн — миллионоор	58,5	62,1	106
Тэрэ тоодо «Птицепром» трестын ажахынуудта	53,6	58,3	109

Совхозууд ба колхозуудтахи үнеэдэй болон шубуудай ашаг шэмэ иимэ байба:

	Нэгэдэхи хахад жэл: 1975 он	Нэгэдэхи хахад жэл: 1976 он	1976 он 1975 ондо орходоо процентээр
Нэгэ үнеэнһээ дунда зэргээр һаагдаһан хүн — килограммаар	1015	898	88
Нэгэ эмэ тахяада бодожо тоолоходо абтаһан үндэгэн	114	115	101

Үнгэрһэн хахад жэлэй турша соо Кабанскын аймагай ажахынууд үнеэн бүриһөө эгээл ехэ — 1145 килограмм һү абаһан байна. «Птицепром» трестын ажахынууд эмэ тахяа бүриһөө эгээл олон — 120 үндэгэ абаһан байха юм.

Гүрэнэй ажахынууд болон колхозуудай гүрэндэ мяханда гэжэ худалдаһан (тушааһан) малай дунда зэргын шэгнүүр ба тарган туранхайнь нэгэдэхи хахад жэлдэ иимэ байба:

	Худалдагдаһан (тушаагдаһан) толгой бүриин дунда зэргын амидын шэгнүүр — килограммаар: 1975 он	1976 он	1976 он 1975 ондо орходоо процентээр	Бүхы худалдаһан (тушааһан) малай дунда эгээл тарганиинь ба дунда зэргын тарганиинь процентээр: 1975 он	1976 он
Эбэртэ бодо мал	313	299	96	71	65
Хонид	33	31	91	53	46
Гахай (поршоонхогүйгөөр)	89	76	85	95	90

Сагай уларилай таарамжагүй байһанһаа уламжалан, тэрэшэлэн үбэлэй үедэ малан үбһэ тэжээлээр дутамагаар хангагдаһанһаа боложо, эбэртэ бодо малай, хонид ба адуунай гарзалга ехэ болоһон байна.

Гүрэндэ мал ажалай эды шэнээн продуктнууд худалдагдаа гэбэл:

	Нэгэдэхи хахад жэл: 1975 он	Нэгэдэхи хахад жэл: 1976 он	1976 он 1975 ондо орходоо процентээр	1976 оной нэгэдэхи хахад жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр): Хубилашагүй түсэбэй дүүргэлтэ	1976 оной нэгэдэхи хахад жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр): Худалдан абалгын нинтэ хэмжээн
Бүхы түрэлэй ажахынуудта					
Мал ба шубуун — мянган тонноор амидын шэгнүүрээр	18,1	13,7	75	103	99.7
Үүсэлһэнэй һүүлээр	11,5	8,5	74	—	—
Һүн — мянган тонноор	70,0	61,9	88	101	98
Үндэгэн — миллионоор	52,7	55,0	104	120	120
Нооһон (тушаагдаһанай шэгнүүрээр) — тонноор	193	287	149	287	287
Совхозуудта, гүрэнэй бусад ажахынуудта, колхозуудта:					
Мал ба шубуун — мянган тонноор амидын шэгнүүрээр	16,9	13,1	77	106	—
Үүсэлһэнэй һүүлээр	10,5	8,1	77	—	—
Һүн — мянган тонноор	69,9	61,9	89	101	—
Үндэгэн — миллионоор	52,7	55,0	104	120	—
Нооһон (тушаагдаһанай шэгнүүрээр) — тонноор	70	185	263	—	—

Мал ажалай продукциин бүхы зүйлнүүдые гүрэндэ худалдалгын хубилашагүй түсэбые республикамнай үлүүлэн дүүргээ. Контрактациин договорнуудаар хараалагдаһан (худалдан абалгын нинтэ хэмжээн) мал болон шубуудые, тэрэшэлэн һү худалдан абалгын хэмжээн нэгэ бага дутуугаар бэелүүлэгдээ. Бэшүүрэй, Захааминай, Мухар-Шэбэрэй, Прибайкалиин, Хойто-Байгалай, Сэлэнгын, Улаан-Үдын аймагууд. Улаан-Үдын шубуунай фабрика нэгэн доро мал ажалай продуктнуудай бүхы зүйлнүүдые худалдалгын нинтэ хэмжээе дүүргээ.

Байгша оной нэгэдэхи хахадай турша соо республикымнай хүдөө ажахы 592 трактор, ашаанай болон тусхай хүдэлмэриин 257 автомобильнуудые, тарья хураалгын 104, хартаабха хураалгын 20 комбайнуудые, 210 рядково жаткануудые, 312 тракторна плугуудые, 220 косилкануудые, 110 тракторна тармуурнуудые болон бусад олон машина, механизмуудые абаһан байна.

Хүдөө ажахы 77 мянга үлүүтэй тонно минеральна үтэгжүүлгэнүүдэй стандартна тюгүүдые абаа. Энэнь нёдондоной нэгэдэхи хахад жэлдэ абаһанда орходоо 22 процентээр ехэ болоно.

КАПИТАЛЬНА БАРИЛГА

Энэ жэлэй түрүүшын хахадта капитальна хүдэлмэридэ һомологдоһон гүрэнэй мүнгэ зөөрэер 42,1 миллион түхэригэй гол фонднууд ашаглалгада оруулагдаа. Нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулбал, 19 процент ехээр гол фонднууд ашаглалгада оруулагдаһан байна.

Үнгэрһэн хахад жэл соо «Бурятэнерго» управлени 35 киловатт ба дээшэ хүсэнэй электрын элшэ хүсэ дамжуулха 84,8 километр ута лини. «Забайкаллес» нэгэдэл 10 мянган модо шэрэхэ хүсэнүүдые, хүдөө ажахыда —200 үхэрэй һууритай малан байра, 1800 хониной байра ашаглалгада үгтөө; 1011 гектар газар уһалха, 62 мянган гектар бэлшээри уһатай болгохо, урдань уһатай болгогдоһон 62,1 мянган гектар бэлшээридэ уһа хүргэхэ түхеэрэлгэнүүдые шэнэлэн һайжаруулха. 947 гектар газарай уһалууриин системэ шэнэлэн хубилгаха, уһыень ехэ болгохо талаар хүдэлмэри хэгдээ. Хүдөө ажахын эдлүүриин 5.1 мянган гектар газарта культуртехническэ хүдэлмэри хэгдээ.

Республикын арадай ажахын капитальна хүдэлмэридэ (колхозуудгүйгөөр) һомологдоһон мүнгэнэй хэмжээн 140,4 миллион түхэриг боложо, 1975 оной түрүүшын хахадайхиһаа 17 процентээр ехэ болоо.

Түрүүшын хахад жэл соо республикын барилга хабсаралгын организацинуудай өөһэдынгөө хүсөөр дүүргэһэн подрядна хүдэлмэриин хэмжээн 86,8 миллион түхэриг боложо, 1975 оной түрүүшын хахад жэлэйхиһээ 21 процентээр дээшэлээ. Подрядна хүдэлмэринүүдэй түсэбэй дүүргэлтэ 97 процент болоо. Барилгын зарим организацинуудай подрядна хүдэлмэринүүдэй түсэбэй дүүргэлтэ ба нинтэ хэмжээнэй ургалтын дабшаса иимээр харуулагдана:

	1 хахад жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ процентээр	1976 оной 1 хахадые 1975 оной 1 хахадтай жэшэбэл процентээр
Буряадай барилгын управлени	76	95
Улаан-Үдын ТЭЦ-эй барилгын управлени	64	99
Гусиноозерско ГРЭС-эй барилгын управлени	103	92
56-дахи мехколонно	109	90
34-дэхи мостоотряд	101	133
«Нижнеангарсктрансстрой» трестын 572-дохи СМП	132	182
«Нижнеангарсктрансстрой» трестын 575-дахи СМП	138	243
«Бурятцелинстрой» трест	93	103
«Бурводстрой» трест	104	122

«Межколхозстрой» нэгэдэлэй колхоз хоорондын барилгын организацинууд 1976 оной январь—май һарануудта подрядна хүдэлмэринүүдые хэхэ түсэбөө 104 процент дүүргээ. Үнгэрһэн жэлэй энэ үеынхитэй сасуулбал, хэгдэһэн хүдэлмэриинь нинтэ хэмжээн 4 процентээр дээшэлһэн байна.

Түсэблэлгын ба экономическа талаар урмашуулгын шэнэ гуримда оруулагдаһан барилгын организацинууд энэ жэлдэ дүүргэгдэхэ ба ашаглалгада оруулагдаха объектнүүдэй барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин талаар хахад жэлэйнгээ түсэбые 92 процент дүүргэбэ.

Барилга дээрэ түрүү онол аргануud хэрэглэгдээ, барилгын хүдэлмэринүүдэй техническэ хэмжээн ба оньһожоруулгань дээшэлүүлэгдээ. Гүйсэд хабсаргагдадаг конструкцинуудаар объектнүүдые бариха талаар барилгахабсаралгын хүдэлмэринүүдэй нинтэ хэмжээн ехэ болоо.

Нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулбал, 1976 оной январь—май һарануудта барилга дээрэ ажалай бүтээсэ 4 процентээр дээшэлээ, һарын дунда зэргын салин хүлһэн 13 процентээр ехэ болоо.

1976 оной январь—май һарануудта барилга хабсаралгын хүдэлмэринүүдэй өөрын үнэ хараалагдаһан түсэбһөө 4 процентээр халяагдаһан байна.

Энэ жэлэй 5 һара соо барилгын подрядна организацинуудай оруулһан олзо доход 1,7 миллион түхэриг боложо, түсэбэйнь дүүргэлтэ 43 процентдэ хүргэгдэн, нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулбал, 19 процентээр ехэ болоо.

Гэхэтэн хамта, барилга дээрэ горитонхон дутагдалнууд бии байһаар: республика дотор бүхыдөө, зарим барилга ба объектнүүдтэ гол фонднуудые ашаглалгада оруулха, капитальна хүдэлмэридэ һомологдоһон мүнгэ зөөри хэрэглэхэ талаар түсэбүүд дүүргэгдээгүй, барилгахабсаралгын олохон организацинууд подрядна хүдэлмэриингөө ба ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбүүдые дүүргээгүй байха юм.

ХҮН ЗОНОЙ БАЙДАЛ ҺУУДАЛАЙ БА КУЛЬТУРНА АЖАҺУУДАЛАЙ ҺАЙЖАРАЛГА

1976 оной түрүүшын хахалта республикымнай арадай ажахыда хүдэлжэ байһан хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай тоо 1975 оной түрүүшын хахадайхиһаа 4.2 процентээр олошоронхой.

Хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай һарын дунда зэргын салин хүлһэн 4 процентээр дээшэлээ, республикын арадай ажахын зарим һалбаринуудта иимэ байба:

	Һарын дунда зэргын салин хүлһэн (түхэригөөр)	1976 онойхиие 1975 онойхитой сасуулхада процентээр
Арадай ажахыда бүхыдөө	164	104
тэрэ тоодо:		
промышленностьда	188	103
хүдөө ажахыда	136	101
транспортда	195	106
хэлхеэ холбоондо	153	101
барилга дээрэ	213	109

Хүдэлмэришэд болон алба хаагшадые, колхозниугуудые пенсеэр хангалга һайжаруулагдана. Гүрэнэй пенси тухай Хуулиин, колхозуудай гэшүүдэй пенси болон тэдхэмжэ тухай Хуулиин үндэһөөр һара бүридэ үгтэдэг пенсиин нинтэ хэмжээе нёдондо жэлэй түрүүшын хахадайхитай сасуулхада 4,2 процентээр дээшэлээ. Хүдэлмэришэдэй, алба хаагшадай ба колхозуудай гэшүүдэй пенсиин дунда зэргын хэмжээн жэл ерэхэ бүри дээшэлнэ.

Гүрэнэй ба кооперативна худалдаа наймаанай розничнo эд бараанай эрьесэ (1976 оной түрүүшын хахад жэлдэ нинтын эдеэ хоол оруулалсан) 379 миллион түхэриг боложо, үнгэрһэн жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада, 7 процентээр дээшэлээ.

Эд хэрэглэгшэдэй кооперациин эд бараанай эрьесэ 117 миллион түхэриг боложо, 5 процентээр дээшэлээ. Энээнһээ гадна, январь—июнь һарануудта эд хэрэглэгшэдэй коопераци нютагай дэлгүүрэй сэнгээр хүдөө ажахын 2,6 миллион түхэригэй продуктнуудые худалдаһан байха юм.

Худалдаа наймаа эрхилдэг гол организацинуудай хахад жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ иимэ тоо баримтануудаар харуулагдана:

	Эд бараа наймаалга бүхыдөө	Тэрэ тоодо: розничнo эд бараа наймаалга	Тэрэ тоодо: нинтын эдеэ хоол наймаалга
Республика дотор бүхыдөө	103	103	102
Худалдаа наймаанай министерство	102	102	—
Нинтын эдеэ хоолой управлени	101	—	101
ОРС-нууд ба продснабууд	105	106	102
Розничнo эд бараа наймаалдаг организацинууд	105	105	—
Буркоопсоюз	102	102	102

«Нижнеангарсктрансстрой» трестын УРС, спортторг, «Бурводстрой» трестын ОРС, Ципиканай продснаб, «Баргузин» ресторан болон бусад организацинууд розничнo эд бараа худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб үлүүлэн дүүргээ.

Түрүүшын хахад жэлдэ нинтын эдеэ хоол наймаалга 31,2 миллион түхэригтэ боложо, нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулбал, 5 процентээр дээшэлээ.

Нинтын эдеэ хоолой предприятинуудай өөһэдынгөө гаргаһан продукци худалдаха түсэб 103 процент дүүргэгдэжэ, үнгэрһэн жэлэй энэ үеынхитэй сасуулбал, 7 процентээр дээшэлбэ.

Мяха болон шубуу, загаһа, селедко, загаһаар хэгдэһэн консервэ, торгон бүдүүдые, трикотажна хубсаһа, арһан гутал, хубсаһа болон дотор хубсаһа наймаалга ехэ болоо.

Эд бараанай эрьесын улам үргэдэжэ байбашье, хүн зоной хэрэглэмжын улам ехэ боложо байһан ушарһаа зарим зүйлэй эд бараагаар ажалшадай эрилтэ хүсэд дүүрэнээр хангагданагүй.

1976 оной түрүүшын хахад жэлдэ республикын промышленна предприятинууд 16,2 миллион түхэригэй культурно-ажаһуудалай ба ажахын хэрэгсэлэй эд бараануудые оптово баазануудта, худалдаа наймаанай организацинуудта эльгээжэ, хараалагдаһан түсэбөө 99,4 процент дүүргээ. Хахад жэлэйнгээ түсэбүүдые дүүргээгүй предприятинууд гэхэдэ, авиационно завод (99), локомотив-вагон заһабарилгын завод (94), судна бүтээлгын завод (93). Сэлэнгын модоной бааза (74), мяханай промышленностиин үйлэдбэриин нэгэдэл (74) процент дүүргэһэн байна.

1976 оной түрүүшын хахад жэлдэ республикын хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хангаха хүдэлмэриин хэмжээн 1975 оной түрүүшын хахад жэлэйхиһээ 5 процентээр дээшэлээ. Гэбэшье ажаһуудалай эрилтэ хангаха талаар хахад жэлэй түсэб дүүргэгдээгүй үлөө.

Энэ жэлэй түрүүшын хахадта гүрэнэй мүнгэ зөөрэер байрын 72,2 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэрнүүд, һургуулида ороогүй үхибүүдэй 280 һууритай саад, ясли ашаглалгада үгтөө. Байрын болон культурно-ажаһуудалай гэр байрануудые бариха түсэбүүд дүүргэгдээгүй.

Республика дотор 252 мянган хүн элдэб янзын һуралсалда хабаадуулагданхай. 1975—1976 онуудай һуралсалай жэлдэ 11 мянган хүн дунда һургуули дүүргэжэ, болбосоролой аттестат абаһан байна.

Дээдэ һургуулинууд ба техникумүүд элдэб мэргэжэлтэй 8343 залуу мэргэжэлтэдые һурган гаргаа. Жэшээнь, һургуули дүүргэжэ гараһан промышленностиин, транспортын, хэлхеэ холбооной, барилгын 3501 инженер болон техникүүдэй тоодо хүдөө ажахын 1631 мэргэжэлтэд, 2050 багшанар, соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануудай ба искусствын мэргэжэлтэд, медицинын 703 хүдэлмэрилэгшэ, гүрэнэй ба кооперативна худалдаа наймаанай 290 хүдэлмэрилэгшэ, арадай ажахын тоо бүридхэлэй 168 хүдэлмэрилэгшэ оролсоно.

Техническэ мэргэжэл олгодог училищинууд 1866 залуу хүдэлмэришэдые һургажа, арадай ажахыда эльгээгээ. Тэдэнэй дундаһаа 473 хүдэлмэришэн промышленностьда, барилгада, транспортда, хүдөө ажахыда 1324 хүн, бусад һалбаринуудта 69 хүдэлмэришэн ажаллахаар эльгээгдээ.

Түрүүшын хахад жэлдэ кино, театр болон концертнүүдые 13 миллион хүн хараһан байна. Хүн зониие медицинскэ талаар хангалга һайжараа. Больница, санаторинуудта аргалуулха хүнүүдэй хэбтэхэ орон олошороо. Һургуулида ороогүй үхибүүдые хүмүүжүүлхэ зургаануудай тоо олошороо.

Буряадай АССР-эй Статистическэ управлени

ЗЭДЫН АЙМАГТА

ҺУРАГШАДАЙ ҮЙЛЭДБЭРИИН БРИГАДА

Бургалтайн дунда һургуулиин 65 һурагшадһаа бүридэһэн үйлэдбэриин бригада хони хайшалалга дээрэ һайнаар хүдэлжэ гараба. Эдэнэрэй дүшэниинь электрохайша барижа нооһо хайшалаа. 8—9—10-дахи классуудай һурагшад Д. Жамсуева, Е. Сосорова, Д. Мункуева гэгшэд үдэр бүри 50—60 хонидой нооһо хайшалаа. Эдэнэй ажалай шанар хододоо һайн сэгнэлтэдэ хүртөө.

Мэргэжэлтэн Д. Банзаракцаеватай хамта 5 һурагшад нооһо шалгаха лабораторидо һайнаар хүдэлөө. Бусад һурагшад нооһо зөөхэ, пресс соо нооһо ябталха гэхэ мэтын хүдэлмэридэ табигдаһан байна.

Һурагшадай үйлэдбэриин бригадые эрхилһэн багша Светлана Дамбаевна Гармаева өөрөө тоо бүридхэл хэхынгээ хажуугаар хүүгэдэй хүдэлмэрине хинан шалгалсажа, ажалда дүршэлтэйгөөр хүмүүжэхэ хэрэгтэнь ехэ оролдолго гаргаа.

Һурагшадай гараар арба гара мянган хонин халуун «нэхыһээ» һалаба. Мүнөө хүүгэд куузику харууһалга, тэжээл бэлэдхэлгэдэ хабаадалсажа эхилбэ.

СОЁЛШОДОЙ ЗҮБЛӨӨН БОЛОБО

Аймагай соёлой хүдэлмэрилэгшэдэн хахад жэлэй хүдэлмэриин дүнгүүдые сорсолон, саашанхи зорилгонуудаа тодорхойлһон зүблөөн болобо. Аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ номитедэй соёлой таһагые даагша К. Д. Раднаевай элидхэлые зүбшэн хэлсээ.

Зүблөөн дээрэ нүхэд М. Ахмадулин (Доодо Тори), Я. Клочихин (Зэлтэрэ), Л. Сунгарапова (Дээдэ Тори), Е. Зайцева (Петропавловка) болон бусад хамта дээрээ 10 хүн үгэ хэлэжэ, зунай сагта соёлой хүдэлмэрине малшад болон тэжээл бэлэдхэгшэдэй дунда эмхидхэхэ арга боломжонууд тухайгаа тогтожо хэлээ. Үгэ хэлэгшэд соёлшодой ябаха автомашина дуталдана гэжэ гомдобо. Энэ дутагдалые зайсуулха арга боломжонууд тухай аймгүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр П. М. Бальчугов хэлэһэн байна.

Хахад жэлэй дүнгүүд дээр түрүү һуури эзэлһэн соёлой байшангуудай, библиотекэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэ шан барюулагдаа.

МЕДИЦИНЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ ЭДЭБХИ

Аймагай түбэй больницын совет һаяхан боложо, зунай сагта һаалишад, хонишод болон механизаторнуудые хангаха асуудал зүбшэһэн юм. Энээнэй тула медицинын хүдэлмэрилэгшэдһөө бүридэһэн нүүдэл бригада ариг сэбэрые сахиха аймагай станциин хүдэлмэрилэгшэдтэй хамта холын отара, гүүртэнүүдээр ябажа эхилээ.

Бригадын гэшүүд малшадай элүүрые шалгаха, аптечкэнүүдые нээхэ, ариг сэбэрэй бюллетеньнүүдые гаргаха, элүүрые хамгаалгын булан түхеэрхэ хүдэлмэри хэнэ.

ХҮДӨӨ БЭШЭГШЭД ХӨӨРЭЛДЭБЭ

КПСС-эй райкомой пропаганда ба агитациин таһаг хүдөө бэшэгшэд болон ханын һонинуудай, нютагай радиодамжуулгын редакциин, арадай хиналтын хуудаһануудые, комсомолой прожекторнуудые гаргагшадай семинар зүблөө үнгэргэбэ.

Семинар-зүблөөн дээрэ хүдөө бэшэгшэд, аймагай түбэй больницын главна врач В. В. Кучинский, Борьёогой совхозой парткомой секретарь Ж. Ц. Ванкеев болон бусад үгэ хэлэжэ, хүдөө бэшэгшэдэй хүдэлмэрине һайжаруулхын тула тэдэнтэй саг үргэлжэ хөөрэлдөө үнгэргэжэ байха ёһотой гэһэн дурадхал оруулаа.

Семинар-зүблөөнэй һүүлдэ ханын газетэнүүдые харалган боложо, зарим эдэбхитэй хүдөө бэшэгшэдтэ бэлэгүүд барюулагдаа.

Д. АЮШЕЕВ,
манай корр.

Соёл культурын һонин

Манай айлшан

ЗАЛУУ НАҺАНАЙ ХҮГЖЭМ ЗЭДЭЛНЭ

Композитор Александр Флярковскиин зохёоһон дуунууд олондо мэдээжэ болоһоор үнинэн. Александр Георгиевичые «Комсомолшуудай хүгжэмшэн» гэжэ дэмы бэшэ нэрлэдэг. Бүри Москвагай гүрэнэй консерваторидо һуража байхадаа, ВЛКСМ-эй ЦК-гай путевкоор Алтайн шэнэ газар хахалагшад — залуушуулда ошожо, тэдэнэрээр суг ажаллажа, ирагуу гоё дуунуудые, мүн «Залуу наһан» гэжэ хүгжэмтэ поэмэ бэшэһэн байха юм. Тэрэ гэһэнһээ хойшо композиторай зохёоһон хүгжэм радиогоор, телевиденеэр дамжуулагдадаг болонхой. «Русское поле», «Инженер Прончатов», «Океан» гэһэн фильмүүдтэ хүгжэм зохёоһон, дуу бэшэһэн юм.

Александр Георгиевич Флярковский манай Буряад нютаг дүрбэдэхиеэ айлшалжа ерэнхэй. Гурбан жэлэй саада тээ манай республикын 50 жэлэй ойн баярта зорюулагдаһан дуу хүгжэмэй концерт дээрэ Флярковскиин зохёоһон хоёр дуун шагнагшадые баясуулһан юм. Буряад нютагаар тэрэнэй урда тээ аяншалһанайнгаа һүүлдэ композитор «Улаан-Үдэ» гэжэ дуу, мүн баһа арадай поэт Дамба Жалсараевай үгэдэ «Буряадай зүрхэн» гэһэн дуу бэшэһэн байгаа.

Мүнөөшье совет дуунай декадада ерэхэдээ, энэ дуунуудаа шагнагшадта дуулажа үгөө.

А. Флярковский манай буряад композиторнуудтай хани халуун барисаатай юм. РСФСР-эй композиторнуудай Союзай секретарь байһан тула манай композиторнуудта хэрэгээршье, зүбшөөлнүүдээршье туһалдаг байна.

А. Флярковский манай буряад композиторнуудтай хани ябуулагша байхын хажуугаар, мүн манай Буряадай Автономито Республикын искусствын габьяата ажал ябуулагшын нэрэ зэргэдэ хүртэһэн.

Мүнөө энэ декадада ерэхэдээ, Александр Георгиевич манай композитор Сергей Манжигеевтэй суг ябажа, уулзалгануудые хэнэ. Эдэнэр Каменскын цемент гаргагшадтай уулзаа, ваха холын Захаамин нютагаар концерт табижа ябаа. Мүнөө хамта дээрээ республикымнай ажалшадтай хори гаран уулзалга хэһэн энэ композиторые аймаг бүхэндэ халуунаар уттана. **Д. ГОМБОЕВ.**

Сэнхир экран

РЕТРАНСЛЯТОР БАРИГДАНА

Хурамхаан тосхонһоо холо бэшэхэнэ, халзан хадын оройдо телевизионно ретрансляторай барилга бодожо байна. 1010-дахи ПМК-гай шулуушадай бригада тэрэ барилга хэнэ.

Шэнээр баригдаһан ретранслятор хадаа Москвагаа дамжуулгануудые хэхэ юм. Баргажанай аймагай Душелан гэжэ газарта баригдажа байһан телевизионно башнида хэмэл одонуудһаа дохёонуудай ерэхэдэ, тэдэнние Хурамхаанай ретранслятор абажа, хүсэтэй болгоод, нютагай сэнхир экрануудта дамжуулха юм.

Одоол Хурамхаанай аймагай хүн зон дэлхэй дээрэ боложо байһан бүхы һониние нюдөөрөө хаража, шэхээрээ шагнахань.

Ретранслятор барилга дээрэ тон орёо техническэ хүдэлмэри, хабсаргалга хэгдэхэ байна. Халзан хада дээрэ трансформаторай подстанци, техническэ гэр, 100 метр үндэртэй бахана баригдаха юм.

М. БАТОИН.

Агитбригада

ХҮЛЕЭЖЭ ЯДАН УГТАДАГ

Загарайн аймагай Соёлой ордоной дэргэдэ эмхидхэгдэһэн агитационно-уран һайханай бригадын һураг суу нилээд мэдээжэ болонхой. Эдэнэр хүдөөгэй ажалшадай урда амжалтатайгаар концертнүүдые табидаг юм.

Залуу мэргэжэлтэд Валентина Ступина, Клавдия Перевалова гэгшэд энэ коллективые хүтэлбэрилнэ. Агитбригада хадаа «Веселый вездеход» гэжэ нэрэтэй юм. 1976 оной эхилһэнһээ хойшо агитбригадын коллектив гуша гаран концерт табяа, КПСС-эй XXV съездэдэ зорюулагдаһан тусхай программа бэлдэжэ харуулаа.

Мүнөө үедэ агитбригадынхид хүдөөгэй ажалшадта, үбһэшэдтэ концертнүүдые харуулжа ябана. Тэдэниие малшад үбһэшэд хүлеэжэ ядан угтана.

Г. БАДМАЕВА.

Шэнэ ном

«ИЛЬИЧТЭЙ УУЛЗАЛГАНУУД»

Иимэ гаршагтай ном Буряадай номой хэблэлээр барлагдан гараба.

Хэнэйшье мэдэһээр, дэлхэйн ажалшадай агуу багша Владимир Ильич Ленин тухай дурдалганууд, тэрээндэ зорюулагдаһан номууд нилээд олон бии.

Совет полководец, домогто oроһон Семен Михайлович Буденный «Ильичтэй уулзалганууд» гэһэн ном бэшэһэн юм. Сэрэгэй суута начальник Семен Михайлович хадаа Ленин багшатай оло дахин уулзаһан, хөөрэлдэһэн, тэрэнэй үгэһэн заабаринуудые дүүргэһэн тухайгаа дурдалгануудые энэ ном соо согоо оруулаа һэн. Мүнөө энэ зохёолынь буряад хэлэн дээрэ оршуулагдажа, ном болгогдон гаргагдаба. Энэ согсолбори дотор һонирхолтой фото-зурагууд оронхой. Энэ номые Д. Дугаров оршуулаа.

Г. ТОГОЛОЕВ.

Уран һайханай бүлгэм

Хэжэнгын аймагай Михайловка тосхондо шэмээшэгүүдэй ансамбль эмхидхэгдэнхэй юм. Эдэнэр ород арадай дуунуудые гүйсэдхэжэ, хүн зониие һонирхуулдаг байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ансамблиин дуушад.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

БАМ дээрэ

„МАГИСТРАЛИИН ГАЛНУУД“ НОСОХОНЬ

Июлиин 30-һаа эхилээд августын 8 болотор Байгал-Амарай түмэр замай барилга дээрэ «Магистралиин галнууд» гэжэ РСФСР-эй искусствын фестиваль болохонь. РСФСР-эй культурын министрэй орлогшо БАМ-ай барилгашадые соёл культурын талаар хангалгын асуудалнуудай комиссиин түрүүлэгшэ В. М. Стригановта ТАСС-ай корреспондент хандажа, Россиин Федерациин соёл культурын ажабайдалдахи энэ ехэ үйлэ ушар тухай хөөрэжэ үгэхыень гуйба. Тэрэ хөөрөөень уншагшадай анхаралда табинабди:

— Шэнэ барилгануудай ажалшадые соел культурын талаар хангалгые саашадань һайжаруулха, хүн зоной оюун бодол, сэдьхэл ухаанай эрилтэнүүдые дүүрэнээр хангаха шухала гэжэ КПСС-эй XXV съезд онсолон тэмдэглээ һэн. Мүнөө эдэ асуудалнууд хадаа РСФСР-эй культурын министерствын, республикын соёл культурын болон искусствын зургаануудай, нютагай органуудай гол анхаралда байна.

БАМ-ай барилгашадые соёл культурын талаар хангалга һүүлэй үедэ эмхитэйшье, шанар һайнтайшье болоо. Манай эрхим коллективүүд түмэр зам баригшадай поселогуудта ошохоһоо гадна, трассын холын участогуудта концертнүүдые табина. Оренбургын ород арадай, Красноярскын хатарай ансамбльнуудай, Москва, Ленинград, союзна республикануудай артистнуудай табиһан концертнүүдые түмэр зам баригшад магтана. Иимэ холбоо харилсаан хадаа артистнууд болон БАМ-ай барилгашадта ехэ туһатай байна.

Россиин Федерациин искусствын ажал ябуулагшадай үүсхэлээр республикын культурын министерствын коллеги БАМ дээрэ искусствын фестиваль үнгэргэхэ тухай тогтоол баталан абанхай. Энэ фестиваль хадаа түмэр замшадай, барилгашадай һайндэрнүүдтэй тушаалдаха байна.

Ажалша хүнэй агуу баатаршалга, тэрэнэй сэдьхэл бодолые магтан дуулаха, БАМ-ай барилгашадые гоё һайханай, уран бэлигэй талаар хүмүүжүүлхэ, арбадахи табан жэлдэ абаһан социалис уялгануудаа болзорһоонь урид амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ тэдэниие зоригжуулха гээшэмнай искусствын фестивалиин гол зорилго болоно.

Фестиваль июлиин 30-да нээгдэжэ, Братск, Благовещенск, Комсомольск-на-Амуре хотонуудай стадионууд дээрэ, Нижнеангарск, Тында, Звездный, Магистральный, Чара, Чульман, Ургал болон бусад газарнуудта ехэ концертнүүд табигдаха юм. Фестивалиин боложо байһан үе соо БАМ-ай участогуудта 300 тухай концерт харуулагдахань.

Театр болон киногой, Россиин Федерациин, союзна республикануудай концертнэ эмхинүүдэй мэдээжэ 350 гаран артистнууд фестивальда хабаадалсахань. Жэшээлхэдэ, СССР-эй арадай артист, композитор В. П. Соловьев-Седой, СССР-эй арадай артистка В. Бовт, РСФСР-эй арадай артистнууд Г. Пашкова, М. Решетин, Т. Сорокина, М. Павлов, РСФСР-эй габьяата артистнууд В. Малинин, И. Кобзон, А. Соленкова, Л. Ковалева, Т. Конюхова, Москвагай камерна хоор, дуунай ансамбльнууд, уласхоорондын, бүхэсоюзна, бүхэроссин конкурснуудай лауреадууд энэ фестивальда хабаадалсаха юм.

Ингээд лэ Байгал-Амарай түмэр замай барилганууд дээрэ искусствын түрүүшын фестиваль эхилхэнь. «Магистралиин галнууд» хадаа соёл культурын ёһотой, заншалта һайндэр болохо бээ гээд найдагдана.

(ТАСС).

ОЛИМПИИН НААДАНУУД ДЭЭРЭҺЭЭ

МОНРЕАЛЬ. Спортын табан зүйлөөр мүрысэгшэд Олимпиин наадanай хотоһоо 46 километрэй оршондо түхеэрэгдэһэн мэргэн буудагшадай тиртэ суглараа. Спортсменүүд дүрбэн бүлэг боложо хубаараад, сагаалса буудажа эхилбэ. Тиин нэгэдэхи бүлэгтэ оруулагдаһан манай Павел Леднев бусадһаа түрүүлэн буудажа эхилбэ. Түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэжэ байгаа мүрысөөндэ хабаадагшад Ледневой туйлаһан амжалта һайжаруулхые эрмэлзээ. Тиибэшье һаань, манай Леднев бусадһаа эрхим һайн амжалта харуулжа эхилбэ. Түрүүшынгээ табан һомоор 50 очко абаһан байба. Хоёрдохёо буудахадаа 46, гурбадахидаа 49 очко абажа шадаа.

Спортсмен бүхэн пистолет дээр 194 очко абажа шадаа һаа, 1000 очко өөртөө нэмэжэ бэшүүлхэ гуримтай байһан. Үшөө тиихэдэ дээрэ хэлэгдэһэн тоое нэгэ очкогоор үлүүлбэл, 22 очко нэмүүлхэ болоно. Үгышье һаа, нэгэ очко доогуур байбал, аяар 22 очко хороолгохо юм ха. Павел Леднев дүн хамта 195 очкотой болохо-доо, 1022 гэһэн тоо өөртөө бэшүүлһэн байба. Тиигэжэ Леднев үнгэргэгдөөд байһан гурбан зүйлэй дүнгөөр 3150 очкотой түрүүлжэ ябана. Чехословакиин Ян Барту—3120, Польшын Януш Пецяк—3038, манай Борис Мосолов 2826 очкотой юһэдэхи һуури эзэлнэ. Команданууд хоорондын дүн гаргахада, Чехословакиин спортсменүүд 8745 очкотой түрүүлжэ эхилбэ. Эдэнэрэй удаа Болгари, Венгриин команданууд гаранхай.

ЭРЭШҮҮЛЭЙ ДУНДА 100 метрэй зайда брасс тамаралгаар үнгэргэгдэһэн урилдаанда Каунас хотын Арвидос Юозайтис гэгшэ гурбадахи һуури эзэлжэ, Олимпиин наадanай бронзо медальда хүртэбэ. Тэрэ зайгаа 1 минута 04,23 секунда соо гаталһан байба. Түрүүшын хоёр һууриие США-гай, Великобританиин Джон Хенкен, Дэвид Уилк гэгшэд эзэлһэн байна.

ТАМАРГШАДАЙ дундаһаа США-гай, ГДР-эй спортсменүүд һайн амжалта туйлана. Ээлжээтэ—1500 метрэй зайда эрэшүүлэй хоорондо үнгэргэгдэһэн урилдаанда США-гай Брайан Гуделл гэгшэ эрхимлээ. Тэрэ зайгаа 15.02.40 секунда соо гаталжа, дэлхэйн рекорд һайжаруулаа. Манай түлөөлэгшэ Владимир Сальников табадахи һуури эзэлбэ.

Эхэнэрнүүдэй дунда 400 метрэй зайда үнгэргэгдэһэн урилдаанда ГДР-эй Петра Тюмер мүн лэ түрүүлбэ. Энэ мүрысөөнэй түгэсхэлдэ СССР-эй эхэнэрнүүд хабаадалсаагүй.

Гурбан метр үндэрһөө уһа руу һүрэлгөөр үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ США-гай Дженнифер Чандлер эрхим амжалта туйлаба. Манай командын түлөөлэгшэ, дэлхэйн чемпионка Ирина Калинина 417,99 баллтай аяар долоодохи һуури эзэлбэ.

ГИМНАСТНУУДАЙ дунда Олимпиин наадanай түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ үдэр бүри шанга тулалдаан болоно. Манай эрэшүүл — Владимир Тихонов, Геннадий Крысин, Александр Дитятин, Владимир Маркелов, Владимир Марченко, Николай Андрианов гэгшэд чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэхөөр болоһон байгаа гэхэ гү, али морин дээрэ упражнени хэхынгээ урда тээ Японой гимнастнуудһаа 0,5 баллаар түрүүлжэ эхилһэн байба. Зүгөөр манай зургаан спортсмен морин дээрэ упражнени гүйсэдхэхэдөө, Японой спортсменүүдһээ үсөөн балл абаба. Дүн гаргахадань Японой команда 576.85 баллтайгаар түрүү һуури эзэлээ. Манай суглуулагдамал командын гэшүүд командаараа мүнгэн медальда хүртэһэн байна. Харин Николай Андрианов дүн хамта 116,50 балл абажа, алтан медальда хүртөө. Удаадахи хоёр һууринуудые Японой спортсменүүд эзэлһэн байна.

Штанга үргэлгөөр үнгэргэгдэһэн ээлжээтэ мүрысөөнэй болоходо хүнгэншэг шэгнүүртэн сооһоо манай Николай Колесников дүн замта 285 килограмм үргэжэ, наадanай алтан медальда хүртэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: манай [...] мандын гэшүүд Алекс[...] Дитятин, Николай Анд[...]нов гэгшэд.

ТАСС-ай фотохронико.

КАПИТАН ЧЕМПИОНУУД ТУХАЙГАА ХӨӨРЭНЭ

МОНРЕАЛЬ. Олимпиин зунай XXI наадanай түрүүшын чемпионууд — Совет ороной велосипедистнүүдтэй уулзажа хөөрэлдэхэнь тиимэшье бэлэн бэшэ байба. Олимпиин тосхон ерэһэн журналистнууд тэдэнэрые оложо ядана. Ушарынь хэлэхэдэ: эдэнэр нэгэшье часай забһаргүйгөөр үдэр бүри холын зайда һорёонуудые үнгэргэнэ. Энэшье үдэр эдэнэр Монреалиин үйлсэнүүдээр 75 километрэй зайда һорео үнгэргэһэн байгаа. Манай суглуулагдамал командын гэшүүд июлиин 26-да бүлэг бүлэгөөрөө үнгэргэгдэхэ урилдаанда хабаадаха юм. Олимпиин наадanай алтан медальда хүртэһэн Валерий Чаплыгин Ааво Пиккуус хоёрһоо гадна, Александр Аверин, Николай Горелов гэгшэд энэ урилдаанда хабаадаха болоно. 100 километрэй урилдаанда капитан ябаһан Валерий Чаплыгин эндэ дахинаа капитанаар томилогдобо. Мүнөө 24 наһатай Чаплыгин үнгэрэгшэ жэлдэ дэлхэйн түрүү һуури эзэлхэдээ, СССР-эй суглуулагдамал командын бүридэлдэ абтаһан байгаа.

— Энэшье урилдаанда медальнуудые абахаяа оролдохобди, — гэжэ командын капитан мэдүүлээ.

— Командынгаа нүхэд тухай хөөрэжэ үгыт.

— Володя Каминскаһаа эхилһүү. Энэ нүхэрнай манай командын гэшүүдэй дунда эгээл аха наһатай. Би Курскын, Володя Минскынхие һаа, бидэ хоёр хани нүхэдбди. Тэрэ урилдаанай эхилхэдэ хододоо түрүүлэнхэй, бидэнээ ударидажа ябадаг юм.

Нүгөөдэ — Пиккуус — Тарту хотоһоо ерэнхэй. Тэрэ мүнөө 21 наһатай, командын эгээл залуу спортсмен. Ааво зүрхэтэй, олон удаа бэеэ һорихо дуратай. Ехэ мүрысөөндэ хабаадахадаа, урилдаанайнгаа зүргэ һайнаар мэдэдэг, хурдан солбоншье, Шүүгдэбэл ехэ голхордог зантай.

Мүнөө 25 наһатай Анатолий Чуканов манай командала байгша оной май һарада ерээ һэн. Байгша ондо тэрэ СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө Симферопольдо үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ түрүүлһэн байгаа. Тэрэнэй эрмэлзэл, 100 километрэй зайе хоёр часһаа богони саг соо гаталха хүсэлэн бии.

Маанадые ходоодо ударидажа, хүмүүжүүлжэ ябаа Виктор Арсентьевич Капитонов тухай һайн һайхан хэ[...] үгэ бэшэхыетнай гуйха[...]наб. Тэрэ манай гансал тренер бэшэ, харин [...] нүхэрнай юм. Римдэ үнгэргэгдэһэн Олимпиин на[...]най, СССР-эй хэдэн [...] чемпион болоһон Вик[тор] Арсентьевич өөрынгөө [...] дүршэлые бидэнэртээ [...]жуулан үгэхые орол[...] ябадаг аха нүхэрнай. Илажа гараһан трене[...] СССР-эй түрүү һуури [...]һэндэл адли Олимпиин [наа]данай медаль барюулаг[...]даггүйнь харамтай байна. Манай Капитонов Олимпиин наадanай хоёрдохи ал[тан] медаль абахал һэн!

(ТАСС).

Телефон, телеграф, радио: ХИЛЫН СААНАҺАА

ВЬЕНТЬЯН

ЭБ НАЙРАМДАЛ, АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ БЭХИЖҮҮЛГЫН АША ТУҺАДА

ТАСС

Лаосой Арадай Демократическа Республика хайшаашье хамжахагүй гэһэн хүдэлөөндэ талархана. Тиихэдээ эб найрамдалай болон эбэй ёһоор зэргэ оршолгын, империализмда, колониализмда болон неоколониализмда эсэргүү тэмсэлэй гол ёһонуудта энэ хүдэлөөн заатагүй үндэһэлхэ ёһотой гээд бидэнэр тоолонобди, — тэжэ ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө ЛНДР-эй пропагандын, информациин, соёлой болон туризмын министр Сисана Сисан гэгшэ мэдүүлбэ. Түгшүүрил һуларуулхын түлөө тэмсэлдэ Советскэ Союзай үрэжэл ехэтэйгээр хүсэл оролдолгоёо гаргажа байһан ушарые амаршалха зуураа, тэрэ ингэжэ тэмдэглэбэ: мүнөөнэй эрхэ байдалда хайшаашье хамжадаггүй оронууд болбол социалис хани нэгэдэлэй гүрэнүүд бодото дээрээ бэеэ дааһан байдалтай болоходомнай, болбосон түрүү хубилалтануудые хэхэдэмнай найдамтай нүхэд мүн болоно гэжэ бүри ехээр ойлгодог болонобди.

ХЕЛЬСИНКИИН ХАРАА БОДОЛДО ЗҮРИШЭНЭ

Пуэрто-Рикодэ болоһон баруун оронуудай экономическа конференцидэ хабаадагшадай нэгэн байһан ФРГ-гэй канцлер үгэ хэлэхэдээ, Италиин правительствын бүридэлдэ Компартиин түлөөлэгшэдэй оролсоо гээшэ һаань, США, ФРГ, Англи болон Франци тэрээндэ ямаршье финансова, экономическа туһаламжа үзүүлхэ ябадалһаа арсаха юм гээд мэдүүлһэн байна. Тиигээд энэ мэдүүлгэнь баруун Европын оронуудта буруушаагдаа.

Энэ алхам гээшэ ондоо гүрэнэй доторой хэрэгүүдтэ сэхэ хамаарһан ябадал, уласхоорондын эрхын нормонуудта, Европодо аюулгүй байдал, хани холбоо тогтоохо тухай асуудалаар болоһон Зүблөөнэй түгэсхэлэй актын эрилтэнүүдтэ зүриһэн ябадал мүн болоно.

Дүрбэн баруун гүрэнүүдэй энэ шиидхэбэриин буруушаагдаһые ойлгохо зуураа Франциин болон Великобританиин тусхай түлөөлэгшэд энэ ушарые тон балархайгаар тайлбарилан зүбтүүлхые оролдоно. «ФРГ-гэй канцлерай тиигэжэ хэлэһэндэ ехээр гайханаб» гээд Англиин гадаадын хэрэгүүдэй министр А. Кросленд мэдүүлһэн байха юм.

Тиихэтэй хамта, Вашингтондо болоһон пресс-конференци дээрэ США-гай президент Дж. Фордын хэһэн мэдүүлгэ баруун оронуудай Италида сэхэ баадхалга хэжэ байһыень гэршэлэн харуулна. «Хэрбээ Италиин правительствын бүридэлдэ коммунистнуудай оролсоо һаань, американ правительство тон ехээр һанаата болохо байгаа гээд нэгэнтэ бэшэ зааһан байнаб» гэжэ тэрэ хэлээ һэн. Иимэ ушар болоо һаа, НАТО-гай хэрэгтэ түбэгтэй, хойшолонтой байха бэлэй.

Италиин правительствада коммунистнуудай хабаадалсаха болоо һаань, Холбоото Штадууд бүришье ехээр айха ушартай юм.

Тиимэһээ президентын мэдүүлгэ Пуэрто-Рикодэ энэ асуудалай хэр зэргээр зүбшэгдэһые элирхэйлэн харуулна.

ВАШИНГТОН

КОНГРЕСС ДАХИН ХҮДЭЛМЭРЕЭ ЭХИЛБЭ

ТАСС

США-гай 200 жэлэй ойн баярай һайндэртэй дашарамдуулан, хоёр долоон хоногой туршада амарһанай һүүлээр, мүн демократическа партиин национальна съездтэй дашарамдуулан, американ конгресс дахин хүдэлжэ эхилбэ.

Октябриин эхээр дүүргэгдэхэ байһан мүнөөнэй сесси дээрэ шиидхэгдээгүй олон асуудал зүбшэн хэлсэгдэхэ юм.

Сэрэгэй гаргашануудай таһалгаряагүй ехэ боложо байһан дээрэһээ мүнөө, американ экономикодо бэрхэшээлнүүд ушаруулагдана. Гэхэ зуура, демокрадуудай мэдэлдэ байһан конгресс жэжэ бужын асуудалнуудые баримталан, республиканска захиргаантай арсалдаа хэдэгшье һаа, Пентагоной табиһан эрилтэнүүдые зүбшэн хэлсэхэдээ, заатагүй «дардам харгы» гаргажа үгэдэг юм.

1977 оной финансова жэлдэ правительствоор дурадхагдаһан 113 миллиард доллар сэрэгэй зорилгоор һомолхо тухай асуудалые зүбшэн хэлсэхэдээ, хуули гаргагшад тиимэл хараа бодол баримталһан байна. Пентагоной гаргашануудые гаргаһанай ашаар доторойнгоо асуудалнуудые шиидхэлгэдэ бүри сэхээр мүнгэ һомолдог болоё гэһэн олониитын хүсэл бодолые хараада абахагүй мүртөө, конгресс болбол сэрэгэй промышленна комплексын хамаг бүхы гол эрилтэнүүдые хангаха гэһэн шиидхэбэри абаба. Налог түлэгшэдһөө абтаһан олон миллиард мүнгэн зөөри «В-1» гэдэг стратегическэ шэнэ бомбардировщигые, уһан доогуур тамардаг «Трайдент» гэжэ ракетнэ онгосонуудые бүтээлгэдэ, далайн-сэрэгэй флодые үргэдхэлгэдэ ба тэрэниие шэнэдхэн байгуулгада, буу зэбсэгэй хэмжээ саашадань ехэдхэхэ хэрэгтэ үгтэһэн байха юм.

НЬЮ ЙОРК

„Викинг-1“ Марс дээрэ буулгагдаба

ТАСС

Планетэнүүдэй хоорондо нинидэхэ «Викинг-1» гэдэг американ автомат станциин буулгагдаха хубинь Марс дээрэ дорьбоогүй зөөлэхэнөөр һүүлгагдаба. Тиихэдээ Марсын «Далайн нюрууһаа» гурбан километр тухай доогуур, Хризе шадарай тэгшэ газарта буулгагдаа.

Буулгагдаха хубинь Марсын нюруу дээрэһээ түрүүшынгээ зурагуудые наашань дамжуулба. Газар дээрэ һууһан аппарадай нэгэ тулгань, тооһондо дарагдаһан оршон тойрондохи газар, самсаалтай жэжэ шулуунууд, мүн томо шулуунууд тэрэ зураг дээрэнь буулгагдаһан байба. Эндэхи газар базальтова шоройһоо, вулканай лаваһаа бүридэнхэй гээд тухайлагдана. Энэнь зөөлэншэг янзатай. Июлиин 28-да энэ станци Марсын нюуругай хүрьһые шэнжэлжэ эхилхэ юм. Эдэ шэнжэлгэнүүд Марс дээрэ бактеринүүдэй бии гү, али үгые элирүүлхэ зорилготой.

ВАШИНГТОН

САЙРУС ИТОНЭЙ МЭДҮҮЛГЭ

ТАСС

Советскэ Союзтай, мүн бусад социалис оронуудтай харилсаагаа һайжаруулга Холбоото Штадуудай үндэһэн аша туһада харюусана, ядерна дайнай аюулһаа хүн түрэлтэниие аршалхада туһа болоно. Мэдээжэ американец промышленник, «Арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхижүүлгын түлөө» уласхоорондын ленинскэ шангай лауреат Сайрус Итон ингэжэл батаар ойлгодог байна. ЦРУ-гай болон ФБР-эй агентнууд хэды шэнээн хорото ябуулга, хаалта харшалалтануудые хээшье һаа, хэһээхэбди гэжэ байгаад занаашье һаа энэ эрэлхэг зоригтой хүниие мохоожо шадаагүй. Тэрэ хадаа олон арбаад жэлэй туршада өөрынгөө үнэн зүб бодолые удаа дараалуулан хамгаалһан хүн гээшэ. Тэрэ урдынхидал мэтэ өөрынгөө хамаг сагые, эршэ хүсые бүхы оронуудай арадуудай хоорондоо бэеэ ойлголсолго бэхижүүлгын хэрэгтэ зорюулна.

Түгшүүрил һуларуулгын политика Советскэ Союзтай хэгдэхэ харилсаанда һайн хараа шугам болоно, тэрэниие саашадань үргэлжэлүүлхэ шухала гээд С. Итон хэблэлдэ мэдүүлһэн байна. Миниин һанахада, Холбоото Штадууд уласхоорондын оршомдо хэзээдэшье хүсэ хэрэглэхэ ёһогүй. Яахадааб гэхэдэ, хүн зоной оюун бодолые хүсөөр даран хубилгажа болохогүй юм. Энээнһээ уламжалан Вьетнамда, Камбоджодо, Лаосто дайгаар ороһон США-гай гадаадын политическэ ябуулгануудые, социалис Кубые газаашалха гэһэн һэдэлгые, Чилидэ С. Альендын правительствые унагааһан, Анголодо можо болоһон ушарые буруушааһан байна.

ПРАВДА БУРЯТИ[...]

Нэгэдэхи хуудаһан[...] «Мүрысөөнэй ябаса тух[...] суглуулбари. «Фермэнүү[...] — бардам хүрэхэ тэжэ[...] — суглуулбари. Буряад АССР-эй арадай ажах[...] хүгжөөхэ Гүрэнэй түсэ[...] дүүргэлтын дүнгүүд ту[...] Буряадай АССР-эй ЦСУ[...] мэдээсэл. «Мартагдашаг[...] уулзалганууд» — Ч. [...]жиевай корреспонденци[...]

Хоёрдохи хуудаһан[...] «Түрүүшүүлэй зэргэдэ [...] саха» — В. Тимашов[...] статья. Нютагай Соведүүд[...] «Совет орон: шэнэ һонин[...]» суглуулбари.

Гурбадахи хуудаһан[...] Буряадай АССР-эй ЦСУ[...] мэдээсэлэй түгэсхэл. Соц[иа]лис оронуудта.

Дүрбэдэхи хуудаһан[...] «Сагай уулзуур дээрэ» — Ч. Гомбоиной статья.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 12.00 — Шэ[нэ] һонин. 12.10 — «Мальчик со шпагой» (V сери). 12.3[0] — «Залуу наһанай эрье[...] ерэхэдэ». — СССР-эй ар[а]дай артист Л. Утёсовой х[а]баадалгатай эстрадын про[грамма]. 13.30 — «Москва ба москвагайхид». 14.00 — «XXI зунай Олимпиин наа[дан]». 16.10 — СССР-эй оборонын министерствын оркестрэй концерт. 16.30 — «Баримтата экран». 18.00 — «Время». 18.30 — Искусствын уран бэлигтэнэй концерт. 19.00 — **«XXI зунай Олимпиин наадан»**.

Улаан-Үдэ. 21.00 — «КПСС-эй XXV съезд: теориин асуудалнууд» (буряадаар).

«Орбита». 20.00 — «Польшын үндын бодоһон үдэр» гэжэ Польшын арадай һайндэртэ зорюулагдаһан ПНР-эй телевидениин программа. 21.00 — «Время». 00.30 — **«XXI зунай Олимпиин наадан».**

Июлиин 21-дэ Москвада болоһон, «Спортлотогой» ба «Спортлото-2-ой» 29-дэхи тиражай үрэ дүнгүүд:

«Спортлото»: 33 (регби), 15 (водное поло), 20 (һэлюурдэлгэ, байдарка ба каноэ), 5 (бадминтон), 30 (далбагата спорт), 11 (велоспорт).

«Спортлото-2»: 4 (альпинизм), 30 (далбагата спорт), 41 (теннис), 7 (биатлон), 11 (велоспорт), 16 (гимнастика).

(ТАСС).

Редактор Р. Б. ГАРМАЕВ.

Манай адрес, телефонууд:

Индекс 670000, г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35, телефоны: редактора 2-54-54, приёмная — 2-54-93, зам. редактора — 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретаря — 2-50-52, секретариат — 2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-60-91, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, пропаганды и агитации — 2-56-32, промышленности и строительства — 2-61-35, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, писем и селькоров — 2-67-81, информации — 2-34-05, общественная приёмная — 2-56-62, машинное бюро — 2-57-63, корректорская — 2-35-95, фотолаборатория — 2-33-61.

 Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-03634. Заказ № 00667.